

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

ปรีศนีย์ นิยมเดชา

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

การค้นคว้าอิสระ

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

ปรีศนีย์ นิยมเดชา

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

INDEPENDENT STUDY

THE RELATIONSHIP BETWEEN VISIONARY LEADERSHIP OF SCHOOL
ADMINISTRATOR AND STUDENT SUPPORT SYSTEM UNDER
KRABI PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION PROGRAM IN EDUCATIONAL
ADMINISTRATION SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY
2021

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ใบรับรองการค้นคว้าอิสระ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อการค้นคว้าอิสระ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
THE RELATIONSHIP BETWEEN VISIONARY LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATOR AND STUDENT SUPPORT SYSTEM UNDER KRABI PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE

ผู้วิจัย นางสาวปรีศนีย์ นียมเดชา

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้พิจารณาเห็นชอบโดย

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย)

..... ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ จุลทรัพย์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับรองการค้นคว้าอิสระแล้ว

..... รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาถนเรศ อากาศสุวรรณ) อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อการค้นคว้าอิสระ	ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่	
ผู้วิจัย	นางสาวปรีศนีย์ นิยมเดชา	ปีการศึกษา 2564
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ 2) เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจ (Survey) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จำนวน 136 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
2. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีความสัมพันธ์ทางบวก โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 0.945 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันระดับสูงมาก

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์, การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, การบริหารการศึกษา

Independent Study Title	The Relationship between Visionary Leadership of School Administrator and Student Support System under Krabi Primary Education Service Area Office	
Researcher	Miss Pratsanee Niyomdecha	Academic year: 2021
Degree	Master of Education Program in Educational Administration	
Advisor	Assistant Professor Dr. Rujiirapun Kongchuay	

Abstract

The purposes of this research were 1) to study visionary leadership of school administrators under Krabi Primary Education Service Area Office, 2) to explore the student support system under Krabi Primary Education Service Area Office and 3) to investigate the relationship between visionary leadership of school administrators and the student support system under Krabi Primary Education Service Area Office. This study was survey research. The samples were 136 head teachers being in charge of the student support system of schools under Krabi Primary Education Service Area Office. The research instrument was a 5 point-rating-scale questionnaire with reliability of 0.97. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient.

The results showed that;

1. overall, visionary leadership of school under Krabi Primary Education Service Area Office was at a high level;
2. The school management on the student support system of the schools under Krabi Primary Education Service Area Office was at a high level in overall;
3. The relationship between visionary leadership and school management on the student support system of the schools under Krabi Primary Education Service Area Office had a positive relationship. The correlation coefficient was 0.945 with statistical significance at the .001 level, which was very high.

Keywords: Visionary Leadership, Student Support System, Educational Administration

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาแนะนำให้คำปรึกษา ถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการและตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และรองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ จุลทรัพย์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขข้อผิดพลาดบกพร่องต่าง ๆ ทำให้การค้นคว้าอิสระในครั้งนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งหลายทั้งปวง และให้กำลังใจในการศึกษาวิจัยครั้งนี้อย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.จกมล บัวแก้ว รองคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา นายกอเฒิม หมิ่นเหมม รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล และ ดร.สุคนธ์ชา สินธุ์ตัน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหว่างคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย ทดลองใช้เครื่องมือ และมีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนสำเร็จจุล่งไปด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บุคลากรสำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์ งานบัณฑิตศึกษา และกัลยาณมิตรทุกท่าน ซึ่งไม่สามารถกล่าวนามได้หมดในที่นี้ ที่คอยช่วยเหลือผู้วิจัย จึงขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแต่บิดามารดา ครูอาจารย์ ที่ให้การสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือและคอยให้กำลังใจตลอดระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ให้สำเร็จด้วยดี

ปรีศนีย์ นิยมเดชา

พฤษภาคม 2564

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(8)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	13
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	23
การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	28
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	53
แบบแผนการวิจัย	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	57
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	58
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	61
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
 บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	 78
สรุปผล	79
อภิปรายผล	82
ข้อเสนอแนะ	87
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	97
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	98
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	100
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	107
ภาคผนวก ง การหาคุณภาพเครื่องมือ	116
ประวัติผู้วิจัย	124

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนโรงเรียนตามเขตพื้นที่บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่	42
2	จำนวนสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่	42
3	จำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	43
4	แบบแผนการวิจัย	45
5	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน	54
6	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน	55
7	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลสถานภาพทั่วไป	63
8	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่ โดยภาพรวม	64
9	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ จำแนกเป็นรายข้อ	65
10	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่ ด้านเผยแพร่วิสัยทัศน์ จำแนกเป็นรายข้อ	66
11	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ จำแนกเป็นรายข้อ	67
12	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี จำแนกเป็นรายข้อ	68
13	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่โดยภาพรวม	69
14	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำแนกเป็นรายข้อ	70
15	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่ ด้านการคัดกรองนักเรียน จำแนกเป็นรายข้อ	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
16	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา จำแนกเป็นรายข้อ	72
17	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่ ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข จำแนกเป็นรายข้อ	73
18	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่ ด้านการส่งต่อนักเรียน เป็นรายข้อ	74
19	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวม	75
20	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่	76
21	ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่	117
22	ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นการบริหารงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่	120
23	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับ การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่	123

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	8
2 องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	18
3 กระบวนการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	30

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมโลกในปัจจุบันและอนาคตที่มุ่งสู่ยุคของข้อมูลข่าวสารมากขึ้น การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ เพราะมนุษย์จะเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพที่จะพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต ดังนั้นการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ ด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาควบคู่กับการพัฒนาคนไทยในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม มีทักษะความรู้ และสามารถปรับตัวเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงรอบตัวที่รวดเร็ว ปรับจากการมุ่งเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจมาเป็นการพัฒนาที่ยืดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ตลอดจนการพัฒนาข้าราชการให้มีคุณภาพสูง มีคุณธรรม มีจริยธรรมทางอาชีพ และมีความรับผิดชอบ (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ, 2560: 60-65)

การศึกษานั้นผู้บริหารจึงเป็นหัวใจหลักและเป็นผู้นำ ผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา รวมทั้งความสามารถในการระดมการใช้ทรัพยากรเพื่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยภาวะผู้นำที่สามารถปรับเปลี่ยนทิศทางการบริหาร และวัฒนธรรมการทำงานให้สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลง ดังคำกล่าวตามทฤษฎีวิวัฒนาการของ Charles Darwin (1839) ที่ว่า “ผู้ที่อยู่รอดมิใช่เป็นสายพันธุ์ที่แข็งแรงที่สุดหรือฉลาดที่สุด แต่ต้องเป็นผู้ที่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดีที่สุด” การสร้างการเปลี่ยนแปลงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการนำองค์การในยุคของการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว และในการพัฒนาภาวะผู้นำต้องทำให้ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ พร้อมทั้งจะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากปัจจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงในองค์การ โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความสำเร็จขององค์การในปัจจุบันและอนาคต ดังที่ Kotter (1988: 15) กล่าวว่า ผู้นำที่ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำในอนาคตจึงต้องมีมุมมองที่กว้างไกลระดับโลกต้องชาญฉลาดและเข้าใจอย่างถ่องแท้ต่อปัจจัยทางวัฒนธรรม รวมถึงต้องเข้าใจองค์การในรูปแบบใหม่จากมุมมองที่เป็นองค์รวมเพื่อการปฏิบัติงานของทุกกลไก เห็นได้จากองค์การสมัยใหม่ที่ได้นำหลักการ เกี่ยวกับการบูรณาการ ความยืดหยุ่น และเปิดกว้างเพื่อรองรับสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น และความสามารถในการบริหาร การเปลี่ยนแปลงมาใช้ ดังนั้นผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 จึงต้องขอความท้าทายและการทดลองใหม่

รู้จักลดข้อจำกัดของตนและองค์การให้น้อยลง และมีความกล้าเสี่ยงอย่างรอบคอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ให้มาก

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ เป็นภาวะผู้นำแนวใหม่ที่เริ่มต้นในช่วงทศวรรษที่ 1980 จนถึงปัจจุบัน จากแนวคิดนักวิชาการหลาย ๆ คน เช่น Hickman and Silva (1984); Nanus (1992: 315) และ Bass and Avolio (1994) ต่างมีแนวคิดสอดคล้องกันว่า ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์และสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ไปสู่ผู้ตามได้ และพัฒนาวิสัยทัศน์ไปสู่เป้าหมายที่สำเร็จ โดยองค์การที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น ควรมีผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ สุภาวัฒน์ แสงคำมี (2561: 25) กล่าวถึง ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึง การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง มีทักษะ การตัดสินใจ และมีวิธีกระตุ้นให้สมาชิกคิดสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ นนทิพร สำน้อย (2557: 59) กล่าวถึง ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์การเพื่อที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ การพัฒนาวิสัยทัศน์ให้บรรลุตามเป้าหมายนั้น ผู้บริหารจะต้องเลือกวิสัยทัศน์ที่ดีที่สุด สอดคล้องกับความเป็นจริงและเป็นไปได้ในอนาคต (Nanus, 1995 อ้างถึงใน สัมฤทธิ์ กางเพ็ง, 2557: 93) ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าองค์กรจำนวนมากได้นำหลักการเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์มาใช้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นกระบวนการที่ใหม่ ที่แสดงความคาดหวังต่อการสร้างการปรับเปลี่ยนกระบวนการที่ เนื่องจากทุกองค์กรตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมโลก เพราะการศึกษาภาวะผู้นำที่ผ่านมายังไม่เพียงพอที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้ จึงให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำในเชิงวิสัยทัศน์ โดยทั่วไปอาจพบได้ว่า คุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์นั้นถูกแบ่งอยู่ในคุณลักษณะและบุคลิกภาพของแต่ละคนอยู่แล้ว การศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์จึงเน้นพฤติกรรมหลักที่สำคัญ ได้แก่ เป็นผู้นำในการทำงานที่ทำหามีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ และส่งเสริมสมาชิกให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีแรงบันดาลใจและกระตือรือร้นด้วยการทำให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมกันกับสมาชิกและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ให้การสนับสนุนสมาชิกพร้อมทำตนเป็นต้นแบบตัวอย่างที่ดีแก่สมาชิก พฤติกรรมเหล่านี้จะนำมาซึ่งการบรรลุความสำเร็จสูงสุดในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ เป็นการดำเนินงานของผู้บริหารที่เพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากที่สุดคือ ผู้นำ ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์และมีความสามารถที่จะกระตุ้นให้สมาชิกในองค์กรแสดงศักยภาพอย่างเต็มที่ในการทำงาน เพื่อให้เกิดผลสูงสุด โดยการบริหารงานที่ดีนั้น ผู้บริหารจะเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์สามารถแก้ไขปัญหาในการทำงาน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในองค์กรและสร้างบรรยากาศที่ดีในองค์กร (Hickman and Silva, 1984) โดยมีสามารถแยกองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ที่สำคัญได้ โดย Braun (1991: 139) และ Leithwood (1992: 8-12) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ การสร้างวิสัยทัศน์ (Formulating) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (Articulating) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (Implementing) และการเป็นแบบอย่างที่ดี (Role Model) ซึ่งสอดคล้องกับ Zaccaro and Banks (2004) ได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์นั้น ประกอบด้วย 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต 2) การสื่อสารให้ผู้อื่นทราบด้วยคำพูด 3) การกระทำเพื่อให้เห็นภาพในผลสำเร็จที่ต้องการ 4) ผู้นำจะสร้างความไว้วางใจ สำหรับสถาบัน

เพิ่มผลผลิตแห่งชาติได้กำหนดองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์มี 5 องค์ประกอบ (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2553) ประกอบด้วย 1) สร้างวิสัยทัศน์ (Envision) 2) สร้างฝันให้เป็นจริง (Enable) 3) สร้างโอกาสและให้อำนาจแก่ผู้ปฏิบัติ (Empowerment) 4) สร้างพลัง (Energizer) 5) สร้างจริยธรรม (Ethic) และ สุวิทย์ ยอดสละ (2556: 46) ได้สรุปองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ คือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ 4) การเป็นแบบอย่างที่ดี องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์จะนำพาให้ผู้ปฏิบัติงานที่เป็นปัจจัยสำคัญของการประสานกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุและตอบสนองต่อเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Hickman and Silva (1984 อ้างถึงใน ทศนีย์ ไชยเจริญ, 2557: 29) ที่ว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี โดยผู้บริหารที่วิสัยทัศน์นั้นสามารถนำวิสัยทัศน์ไปใช้พัฒนาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีในอนาคต โดยผู้นำเชิงวิสัยทัศน์จะพัฒนาได้ดีโดยตัวของผู้นำเองที่มีพื้นฐานทางด้านที่จะบริหาร พัฒนาทักษะการพัฒนาวิสัยทัศน์ในเรื่องที่จะบริหารอย่างเพียงพอ แล้วฝึกทักษะกระบวนการบริหาร การเปลี่ยนแปลงผสมผสานกันไป จึงจะทำให้ประสบความสำเร็จ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2553: 68-69)

ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้นมีเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพให้เป็นคนดี และมีความสุข ซึ่งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมให้ผู้เรียนที่เป็นคนดีอยู่แล้วดียิ่งขึ้น ป้องกันและเอาใจใส่ รวมทั้งยังแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียน เป็นการลดช่องว่างระหว่างครูกับนักเรียน และมีความเอื้อเฟื้อต่อกัน ให้มีการสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน โดยมีสิ่งที่มีคุณค่าที่ต้องปฏิบัติร่วมกันคือคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนที่ได้ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจะทำให้ผู้เรียนทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน และได้รับโอกาสในการพัฒนาทั้งด้านวิชาการและความสามารถอื่น ๆ ตามศักยภาพของตน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) ให้มีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) และยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ที่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัย ให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ พร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งผู้บริหารนั้นมีความสำคัญต่อการจัดการทางการศึกษา ผู้บริหารเป็นผู้นำในสถานศึกษาจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างมากโดยทั่วไปคุณลักษณะของผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์จะต้อง เป็นผู้มีความรู้ดีมีปฏิภาณไหวพริบดี มีบุคลิกภาพดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักปรับปรุงแก้ไขความสามารถในทุกสภาพที่มีการเปลี่ยนแปลงในการโน้มน้าวจิตใจ มีความเข้าใจบุคลิกทั่วไปและเข้าใจสังคมได้ดี มีความอดทนและรับผิดชอบสูง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ประสานงานได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง และยอมรับนับถือผู้ซึ่งให้ความช่วยเหลือผู้อื่นและ ความยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สรรญญา เกิดแก้ว (2553: 106) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ เป็นความสามารถหรือ

กระบวนการที่บุคคลมีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นหรือกลุ่มคน กระตุ้นจิตใจให้บุคคลอื่นเชื่อถือยอมรับ และความสามารถที่สูงขึ้นในการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ในฐานะผู้นำองค์กรจะต้องเตรียมพร้อมในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นความรู้ทางวิชาการหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เนื่องจากหลักการบริหารในยุคปัจจุบันเป็นการบริหารเพื่อให้ได้งาน และน้ำใจของผู้ร่วมงาน ซึ่งการที่ผู้นำเชิงวิสัยทัศน์สามารถบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในองค์กรได้แล้วจึงมีความสามารถที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุขได้เต็มศักยภาพ ซึ่งภายในสถานศึกษา โดยเริ่มจากการสนับสนุนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นหลัก เพื่อให้ครูหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถเข้ามาร่วมกันดูแลแก้ไขและสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพ

ในการพัฒนาองค์การให้ประสบผลสำเร็จนั้น ต้องเริ่มจากการพัฒนาที่ตัวบุคคลที่มีความพร้อม และมีภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งต่อการรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างมั่นคง โดยการพัฒนาคนเป็นศูนย์กลาง เชื่อมโยงทุกมิติ ทั้งครอบครัว สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม เพื่อให้พร้อมที่เผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยมีแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564 (คณะกรรมการการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2561) มีจุดเน้นคือ ให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมาะสมตามช่วงวัย ทั้งด้านสุขภาพกาย ใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 รวมทั้งมีความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ที่สามารถปรับตัวเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลก มีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีจิตสำนึกต่อส่วนร่วม และมีส่วนร่วมในฐานะภาคีที่มีพลังในกระบวนการพัฒนาสังคม ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งของเด็กและเยาวชนที่จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวและในฐานะที่มีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน จึงมุ่งเน้นให้ทุกส่วนมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยใจเพื่อเยาวชนไทยเข้มแข็ง และหาแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วถึง ซึ่งเล็งเห็นภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้นต่อเด็กและเยาวชนอย่างมากมาส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศในอนาคต จึงมีนโยบายสำคัญในการสร้างความร่วมมือกับทุกฝ่ายทั้งในและนอกกระทรวงศึกษาธิการเพื่อแก้ไขปัญหานี้ วิธีการหนึ่ง คือ การนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาดำเนินการอย่างจริงจัง เนื่องจากติดตามประเมินผล พบว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นนวัตกรรมที่จะช่วยให้ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และผลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ใช้เป็นกลไกในการพิทักษ์ปกป้อง คุ้มครอง และดูแลช่วยเหลือเด็กและเยาวชนให้อยู่รอดปลอดภัยจากปัญหาต่าง ๆ ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) ด้วยความสำคัญ ดังกล่าวสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้ปีการศึกษา 2553-2554 เป็นปีแห่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างรอบด้าน เพื่อบรรณคดีให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการพัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความเข้มแข็ง

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา ประกอบด้วย คณะกรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจนมีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินงานอยู่ 5 ด้าน ประกอบด้วย

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ ด้วยเหตุนี้ระบบการดูแลช่วยเหลือจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 19) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558: 3) ให้นโยบายเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่าเป็นระบบที่เน้นกระบวนการ วิธีการดำเนินงานดูแลช่วยเหลืออย่างเป็นขั้นตอนพร้อมด้วยเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีฝ่ายกิจการนักเรียน งานแนะแนว งานส่งเสริมสุขภาพ งานระเบียบวินัย งานป้องกันสารเสพติด งานระดับชั้นและคณะครูประจักษ์ เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการส่งเสริม ดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านต่าง ๆ ภายในโรงเรียน และประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และองค์กรภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แพววิภา ภูสงัด (2552: 71) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับคุณภาพของผู้เรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครราชสีมา มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศุภร เกษม ปรุณผล (2560: 105) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากข้อมูลสภาวะการณ์เด็กและเยาวชน ปี 2563 ของจังหวัดกระบี่ (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2563) พบว่า เด็กและเยาวชนมีปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อตัวเด็กและบุตรหลานในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 42.38 เช่น ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย โดยเฉพาะพฤติกรรมในการรับประทานอาหารที่ไม่มีประโยชน์ เช่น ขนมกรุบกรอบ น้ำอัดลม ทำให้เด็กเป็นโรคอ้วน และที่น่าเป็นห่วง คือ การดื่มเหล้าของเด็ก และการนิยมบริโภคอาหารจานด่วน เป็นการสร้างค่านิยมที่ไม่ก่อให้เกิดผลดีต่อเด็ก นอกจากนี้ปัญหาด้านสังคมเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สะท้อนให้ผู้ปกครองและหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบต้องตระหนักและหาทางแก้ไขไม่ว่าจะปัญหาด้านยาเสพติดที่หาได้ง่าย และสามารถพกพาไปไหนได้อย่างสะดวก เมื่อเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยได้เข้ามามีบทบาทต่อเด็ก การใช้เวลาว่างของเด็กจึงปรับเปลี่ยนไปบริโภคสื่อมีให้เลือกมากขึ้น เด็กบางกลุ่มอาจมีความเสี่ยงต่อการติดเกมมากกว่าเด็กทั่วไป เช่น เด็กที่เป็นโรคสมาธิสั้น (ADHD) เด็กที่มีปัญหาอารมณ์ ซึมเศร้า หรือวิตกกังวล เด็กที่ขาดทักษะทางสังคม เข้ากับเพื่อนไม่ได้ เด็กที่มีปัญหาการเรียน เด็กที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองต่ำ (low self-esteem) ปัญหาสื่อลามกก็ตามมา นอกจากนั้น ปัญหาด้านการศึกษา เด็กและเยาวชนทุกระดับการศึกษายอมรับว่าลอกข้อสอบสูงขึ้น เป็นเรื่องเล็กที่ไม่อาจมองข้ามประเด็นอยู่ที่ว่าการกอนิสัยให้เด็กได้ทุจริต โดยบางครั้งผู้ใหญ่ปล่อยปละละเลยจะส่งผลกระทบต่ออนาคต (กรมกิจการเด็กและเยาวชน, 2563)

จากสภาวะการณ์ปัญหาของเด็กและเยาวชนในจังหวัดกระบี่ จะเห็นได้ว่ามีแนวโน้มของปัญหาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และมีแนวโน้มว่าเด็กในระดับประถมศึกษาจะกระทำความผิดเพิ่มมากขึ้น แม้ว่าสถานศึกษาจะนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 ก็ตามความสำเร็จของการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ เนื่องจากการเป็นผู้นำสูงสุดในสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการ และให้ความสำคัญในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,

2552: 12) และจากการศึกษางานวิจัยของ จิณณาภักดิ์ ชูหนู (2555: 105) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา มีความสัมพันธ์กันระดับสูง และมีค่าเป็นบวก ความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นคุณภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ควรให้ความสำคัญกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรมและมีชีวิตที่ดี ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษานำผลจากการศึกษา ไปเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับประถมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีสมมติฐานดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีความสัมพันธ์กันทางบวก

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ซึ่งกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ มีดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ประจำปี การศึกษา 2563 จากจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 210 แห่ง จำนวน 210 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่, 2564)

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ปีการศึกษา 2563 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางคำนวณสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970: 28 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 43) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 136 คน จากนั้นสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน โดยเทียบบัญญัติไตรยางศ์ตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน และสุ่มครูในแต่ละโรงเรียนด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลาก

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ (Hickman and Silva, 1984 อ้างใน ทศนีย์ ไชยเจริญ, 2557: 28)

- 2.1.1 การสร้างวิสัยทัศน์
- 2.1.2 การเผยแพร่วิสัยทัศน์
- 2.1.3 การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์
- 2.1.4 การเป็นแบบอย่างที่ดี

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 19)

- 2.2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2.2.2 การคัดกรองนักเรียน
- 2.2.3 การส่งเสริมและพัฒนา
- 2.2.4 การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข
- 2.2.5 การส่งต่อนักเรียน

3. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ประกอบด้วยแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1 ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ (Hickman and Silva, 1984 อ้างใน ทศนีย์ ไชยเจริญ, 2557: 28)

- 3.1.1 การสร้างวิสัยทัศน์
- 3.1.2 การเผยแพร่วิสัยทัศน์
- 3.1.3 การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

3.1.4 การเป็นแบบอย่างที่ดี

3.2 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 19)

3.2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

3.2.2 การคัดกรองนักเรียน

3.2.3 การส่งเสริมและพัฒนา

3.2.4 การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข

3.2.5 การส่งต่อนักเรียน

4. ขอบเขตระยะเวลา

มกราคม 2564 - พฤศจิกายน 2564

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้นำเสนอเป็นองค์ประกอบของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจนในการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่สามารถชักนำหรือโน้มน้าวให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้โดยที่บุคคลอื่นมีความเต็มใจและกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการ โดยมุ่งสู่ความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และสามารถกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการสร้างอนาคตขององค์กรได้ ภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน ผู้นำสามารถกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีการเผยแพร่วิสัยทัศน์โดยการโน้มน้าวใจให้เกิดความศรัทธา และร่วมสานฝันขององค์กรได้อย่างเต็มความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ สร้างความไว้วางใจแก่สมาชิกและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่ โดยมี 4 ด้าน ดังนี้

2.1 การสร้างวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารที่แสดงออกถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สภาพทั้งภายในและภายนอกของสถานศึกษา โดยการกำหนดทิศทางและเป้าหมายเพื่อสร้างอนาคตผ่านวิสัยทัศน์ของโรงเรียน เพื่อนำไปกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายหลักของสถานศึกษา ให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

2.2 การเผยแพร่วิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารที่แสดงออกถึงความสามารถในการสื่อสาร เช่น การพูด การเขียน การใช้สัญลักษณ์ และการกระทำเป็นแบบอย่างให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจวิสัยทัศน์ ยอมรับและพร้อมที่จะปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์นั้น

2.3 การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารแสดงถึงความสามารถในการนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติได้จริง โดยการเชื่อมวิสัยทัศน์ไปสู่นโยบาย เป้าหมาย แผนงาน โครงการของสถานศึกษา โดยที่ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์ กระตุ้นการทำงานเป็นทีม และกระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

2.4 การเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารที่แสดงออกถึงการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ตาม ยึดมั่นในวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาบุคลากรได้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ เป็นที่ปรึกษาและให้กำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงาน มีความพยายามและมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย และเป็นแบบอย่างในให้สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ จากเทคโนโลยีที่ทันสมัย

3. การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน วิธีการ และเครื่องมือที่ชัดเจน มีหลักฐานที่ตรวจสอบได้ โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย และจิตใจอย่างครบถ้วนและสมบูรณ์ ซึ่งแบ่งการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

3.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การดำเนินการจัดทำข้อมูล พื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคลที่มีความชัดเจน และมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในด้านความสามารถทางการเรียน ด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ ด้านครอบครัว และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนโดยครูที่ปรึกษา ด้วยการใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักและสำรวจตัวเอง ระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) แฟ้มสะสมผลงาน แบบบันทึกการตรวจสุขภาพ การสังเกต การสัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน เป็นต้น

3.2 การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำมาผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่มีความชัดเจนตามที่ทางโรงเรียนกำหนด โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการคัดกรอง นำผลการคัดกรองแบ่งนักเรียน ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ นักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา จากนั้นนำผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไข พัฒนาและดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

3.3 การส่งเสริมและพัฒนา หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแล ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มมีปัญหา พัฒนาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเอง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรม โฮมรูม ประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) สอนซ่อมเสริม และการจัดกิจกรรมตามความต้องการของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

3.4 การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข หมายถึง การพิจารณาสาเหตุของการ ที่จะป้องกัน หรือสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วน และจัดกิจกรรมในการดูแลอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การให้คำปรึกษา เบื้องต้น การติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมซ่อมเสริม โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง

3.5 การส่งต่อนักเรียน หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาส่งนักเรียนที่มีปัญหา ยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วพฤติกรรมไม่ดีขึ้นไปยังผู้เชี่ยวชาญ หลังจากดำเนินการแก้ไข ปัญหาในเบื้องต้น โดยมีการประสานงานระหว่างกัน และมีการบันทึกข้อมูลการส่งต่อที่ชัดเจนและต่อเนื่อง

4. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ซึ่งแบ่งเป็นขนาดต่าง ๆ โดยแบ่งตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

- 4.1 สถานศึกษาขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา
- 4.2 สถานศึกษาขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน
- 4.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน
- 4.4 สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป

5. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

6. ครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการประสานงาน (ทีมประสานงาน) ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา มีเขตพื้นที่บริการครอบคลุมพื้นที่ 8 อำเภอ ของจังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย อำเภอเมืองกระบี่ อำเภออ่าวลึก อำเภอเขาพนม อำเภอเหนือคลอง อำเภอคลองท่อม อำเภอเกาะลันตา อำเภอลำทับ และอำเภอปลายพระยา โรงเรียนตามเขตพื้นที่บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จำนวน 210 โรงเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นการเพิ่มพูนองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปจัดทำโครงการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ เพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาตนเอง ซึ่งจะทำให้การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์
 - 1.1 ความหมายของภาวะผู้นำ
 - 1.2 ความหมายของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์
 - 1.3 ทฤษฎีของผู้นำเชิงวิสัยทัศน์
 - 1.4 องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์
2. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.1 ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.2 ความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.3 วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.4 ประโยชน์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 3.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
 - 3.2 การคัดกรองนักเรียน
 - 3.3 การส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน
 - 3.4 การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข
 - 3.5 การส่งต่อนักเรียน
4. บริบทการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

1. ความหมายของภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำตรงกับภาษาอังกฤษว่า "leadership" สำหรับการให้คำนิยามภาวะผู้นำของนักการศึกษาที่มีความแตกต่างหลากหลายตามความคิดเห็น ดังต่อไปนี้

จิดณาภักดิ์ ชูหนู (2555: 14) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมหรือกระบวนการที่ผู้นำใช้อิทธิพล ศิลปะ หรือความสามารถที่จะจูงใจให้ผู้ตามได้ปฏิบัติตาม และร่วมมือร่วมใจกับตน ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วยความเต็มใจ

วิมล จันทร์แก้ว (2555: 32) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นความสามารถของบุคคลในการใช้อิทธิพลอำนาจและสามารถจูงใจให้บุคคลหรือกลุ่มปฏิบัติตามความคิดเห็น และความต้องการของตนด้วยความเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือ เพื่อจะนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของกลุ่มหรือองค์การตามที่กำหนดไว้

ทัศนีย์ ไชยเจริญ (2557: 21) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ผู้มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงาน มองเห็นทิศทางและภาวะการณ์ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และสามารถในการชักจูงผู้อื่นให้ทำงานร่วมกับตนด้วยความเต็มใจและดำเนินไปสู่วิสัยทัศน์ที่วางไว้ร่วมกัน

วิวัฒนา ปะกิกา (2560: 13) ได้สรุปความหมายของภาวะผู้นำ หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออก ความสามารถในการชักจูงหรือโน้มน้าว สร้างแรงผลักดันหรือแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม เป็นการผูกมัดหรือหลอมรวมกลุ่มเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

อรกาญจน์ เฉียงกลาง (2562: 13) ได้สรุปความหมายของภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการพฤติกรรมหรือความสามารถที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งในกลุ่มแสดงออกมาในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีอิทธิพลเหนือผู้อื่นทำให้เกิดการยอมรับ ไว้วางใจ จูงใจให้สมาชิกในกลุ่มให้ความร่วมมือและปฏิบัติตาม เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่มี สามารถชักนำหรือโน้มน้าวให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้โดยที่บุคคลอื่นมีความเต็มใจ และกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการ โดยมุ่งสู่ความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ความหมายของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

“ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์” (Visionary Leadership) ได้ถูกพัฒนาจากแนวคิดภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงซึ่งความมีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์นั้น มีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรเป็นอย่างมาก เพราะการมีวิสัยทัศน์ที่แหลมคมเป็นการอธิบายได้ว่าอนาคตขององค์กรจะมีลักษณะอย่างไร มีทิศทาง การเติบโตในทิศทางไหน และแตกต่างจากสภาพในปัจจุบันอย่างไร โดยได้มีนักวิชาการให้ความหมาย ไว้ดังนี้

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2553: 39-40) ได้ให้ความหมายภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการรู้จักและเข้าใจสภาพการณ์ขององค์กรเป็นอย่างดี สามารถกำหนดบทบาท และทิศทางขององค์กรได้อย่างชัดเจน รวมถึงขยายความคิดให้คนยอมรับยอมปฏิบัติตาม มีการให้ กำลังใจกับทุกคน และสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้อย่างกว้างขวาง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 10) ได้ให้ความหมายภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการสร้างและสื่อสารภารกิจหลักขององค์กรที่มาจาก แรงบันดาลใจ วิสัยทัศน์ ระบบค่านิยมได้ ดังนั้นพฤติกรรมที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะแสดง พฤติกรรม คือ สามารถอธิบายวิสัยทัศน์และภารกิจหลักขององค์กรต่อคนอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอก องค์กรได้ ทำให้แน่ใจว่าแผนกลยุทธ์ขององค์กรและการปฏิบัติงานสอดคล้องกันกับวิสัยทัศน์และ ภารกิจหลัก

สุวิทย์ ยอดสละ (2556: 30) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้นำที่มีความสามารถ ในการกำหนดภาพอนาคตขององค์การ โดยการสื่อสาร จูงใจ และโน้มน้าวไปสู่การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ร่วมกระตุ้นให้บุคลากรทำงานเต็มศักยภาพ และกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรมและจริยธรรม

นนทิพร สำน้อย (2557: 59) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถของ ผู้นำในการมองเห็นสิ่งที่คนอื่นมองไม่เห็น เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์องค์การได้อย่างชัดเจน รวมไปถึง การใช้อิทธิพลเหนือผู้อื่น และจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ขององค์การ เพื่อที่จะนำองค์การไปสู่ ความสำเร็จ

ทัศนีย์ ไชยเจริญ (2557: 24) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง มีความสามารถ ในการรู้จักและเข้าใจสภาพการณ์ขององค์การเป็นอย่างดี มีเป้าหมายที่ก้าวไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสมดุล และมีความคิดก้าวไกลไปข้างหน้าอยู่เสมอ คิดนอกกรอบ มีความคิดสร้างสรรค์ สื่อสารได้อย่างชัดเจน โดยการสร้างแรงกระตุ้นจูงใจให้สมาชิกมีส่วนร่วมสนับสนุนให้มีการทำงานเป็นทีม และสิ่งที่ขาดไม่ได้ ของผู้นำเชิงวิสัยทัศน์คือการสร้างความไว้วางใจแก่สมาชิกการเป็นแบบอย่างที่ดี

สุภาววัฒน์ แสงคำมี (2561: 25) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง มีทักษะการตัดสินใจ และมีวิธีกระตุ้น ให้สมาชิกคิดสร้างสรรค์ คิดนอกกรอบ คิดริเริ่ม และคิดเชิงบวก เกี่ยวกับภาพอนาคตของสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป็นเป้าหมายหรือทิศทางหลักของสถานศึกษา มีการขยายความคิดโดย การโน้มน้าว จูงใจ ให้สมาชิกยอมรับและยินดีร่วมปฏิบัติตาม รวมทั้งการเป็นแบบอย่างที่ดีให้สมาชิก ศรัทธาและไว้วางใจ เพื่อนำไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือทิศทางหลักที่กำหนดไว้

อรกาญจน์ เฉียงกลาง (2562: 29) ได้ให้ความหมายภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการสร้างสรรค์และสื่อสารภารกิจหลักขององค์การที่มาจากแรงบันดาลใจ วิสัยทัศน์ ระบบ ค่านิยม ซึ่งวิสัยทัศน์นั้นจะทำให้ผู้นำสามารถนำพาองค์กรที่ถูกต้องเหมาะสม เพราะเป็นหลังที่สร้างความหมายและวัตถุประสงค์ของการทำงานในองค์การ เพื่อเป็นตัวกำหนดทิศทาง และเป้าหมายในการสร้างอนาคตขององค์การ ผู้นำต้องกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีการเผยแพร่ วิสัยทัศน์ โดยมีความเข้าใจ รอบรู้ในค่านิยมและการบริการ รวมถึงการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่าง ทำให้ผู้ตามเกิดความไว้วางใจ

จากความหมาย กล่าวสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ คือ ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และสามารถกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการสร้างอนาคตขององค์กรได้ ภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน ผู้นำสามารถกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีการเผยแพร่วิสัยทัศน์โดยการโน้มน้าว จูงใจให้เกิดความศรัทธา และร่วมสานฝันขององค์กรได้อย่างเต็มความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ สร้างความไว้วางใจแก่สมาชิก และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

3. ทฤษฎีของผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

Hickman and Silva (1984 อ้างใน ทศนีย์ ไชยเจริญ, 2557: 28) ได้ให้ความหมายว่า ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์เป็นการเสาะแสวงหาอุดมคติ แนวคิด และวิธีการของการคิดที่ชัดเจนจนวิสัยทัศน์นั้นตกผลึก การทำวิสัยทัศน์ให้ชัดเจนเพื่อให้ง่ายต่อการยึดติดกับปรัชญาที่บูรณาการทิศทางของกลยุทธ์และความเชื่อทางวัฒนธรรม การกระตุ้นสมาชิกในองค์กรให้รับเอาวิสัยทัศน์ โดยผ่านการโน้มน้าวที่ถาวรและจัดทำตัวอย่างให้ดูสำหรับงานที่ยาก การสร้างพันธะกับสมาชิกในองค์กรในทุกระดับ พยายามให้ความเข้าใจในความเกี่ยวข้องและผลกระทบของวิสัยทัศน์ที่เกิดขึ้นกับพวกเขา การแสดงออกในทางอบอุ่นเกื้อหนุน การแปลความหมายวิสัยทัศน์สู่เหตุผลสำหรับความเป็นอยู่สำหรับสมาชิกแต่ละคน ให้ความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องของแต่ละความรู้สึกของบุคลากร ให้ความหวัง กังวลในงาน การสร้างความมั่นใจให้กับผลสำเร็จของวิสัยทัศน์ สามารถแยกเป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่สำคัญ ประกอบด้วย การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ การเป็นแบบอย่างที่ดี

Bennis and Nanus (1985) และ Williams (2005) (อ้างถึงใน นิกัญชลา ลั่นเหลือ, 2554: 33) ได้กล่าวถึงหลัก 5 ประการ ของความเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ดังนี้

- 1) ความเป็นผู้นำในการทำงานที่ท้าทาย สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ และส่งเสริมผู้อื่นให้มีความคิดริเริ่มใหม่ ๆ ที่ท้าทาย
- 2) มีแรงบันดาลใจและกระตือรือร้นโดยการทำให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมกับผู้อื่น
- 3) ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมให้การสนับสนุนผู้อื่น
- 4) การปฏิบัติตนเป็นต้นแบบตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น
- 5) นำมาซึ่งการบรรลุความสำเร็จสูงสุดในการทำงานจากจิตวิญญาณอย่างแท้จริง

Davis and Newstrom (1989: 245-253) กล่าวว่า วิสัยทัศน์เป็นสิ่งสำคัญประการแรก ที่ผู้นำจะต้องมี และจะต้องสามารถเผยแพร่วิสัยทัศน์นั้นไปสู่ครูและผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยมุ่งหวังให้บรรลุวิสัยทัศน์

Nanus (1995 อ้างถึงใน นิกัญชลา ลั่นเหลือ, 2554: 29) กล่าวว่า ลักษณะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) เป็นผู้กำหนดทิศทาง (Direction) คือ ต้องมีความสามารถในการชี้ทิศทางการนำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีไปบูรณาการกับการ จัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งสำหรับองค์กรของตนเองระดับท้องถิ่น และ/หรือระดับชาติ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทาง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และวิชาการ ต้องรู้จักสร้างการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ (Share Vision) กับสมาชิกในองค์กร และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กรเพื่อที่ได้ก้าวไปสู่ เป้าหมายพร้อมกัน

2) เป็นผู้ว่าการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) คือ ต้องเป็นผู้มีความสามารถนำ การเปลี่ยนแปลง และสร้างการยอมรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและนำไปใช้ในระบอบอย่างจริงจัง สามารถลดการต่อต้านและเพิ่มการยอมรับสิ่งใหม่ที่จะเข้ามา มีบทบาทสำหรับการสร้างสภาพแวดล้อมใหม่

3) เป็นโฆษก (Spokes Person) คือ ต้องมีความสามารถในการเผยแพร่วิสัยทัศน์ของตนเอง สามารถเจรจาต่อรองกับผู้บริหารระดับต่าง ๆ ทั้งในองค์กร และ/หรือองค์กรภายนอก เพื่อสร้าง เครือข่ายในการทำงาน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนางานให้ก้าวหน้าต่อไป

4) เป็นผู้ฝึกสอน (Coach) คือ ต้องมีความสามารถในการสร้างทีมงานที่จะนำวิสัยทัศน์ ของตนเองไปสู่การปฏิบัติ ต้องรู้จักให้คำแนะนำปรึกษา สร้างความไว้วางใจ ให้อำนาจแก่ผู้ร่วมงาน

Zaccaro and Banks (2004: 367-380) ได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย การกำหนด วิสัยทัศน์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต และการสื่อสารให้ผู้อื่นทราบด้วยคำพูด การกระทำ เพื่อให้ มองเห็นภาพในผลสำเร็จที่ต้องการ ผู้นำจะสร้างความไว้วางใจและให้ความสำคัญกับผู้อื่นมากกว่าตนเอง ซึ่งสามารถแยกเป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่สำคัญ ประกอบด้วย การสร้างวิสัยทัศน์ (Formulating) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (Articulating) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (Implementing) การสร้างความไว้วางใจ (Trust) และการให้ความสำคัญกับผู้อื่น

ธนวิน ภู น่าน (2554: 49-53) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ประกอบด้วยคุณลักษณะ เชิงพฤติกรรม 3 ประการ คือ การสร้างวิสัยทัศน์ เผยแพร่วิสัยทัศน์ให้สมาชิกเข้าใจและยอมรับร่วมกัน และปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

นิภัญชลา ลั่นเหลือ (2554: 44) ได้สังเคราะห์เพื่อกำหนดคุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิง วิสัยทัศน์ จากทักษะและผลงานวิจัยของนักการศึกษา จำนวน 33 คน ได้คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ การเป็นแบบอย่างที่ดี การประเมินวิสัยทัศน์ การมีส่วนร่วม การสร้างนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง การสร้างความไว้วางใจ การให้ความสำคัญกับผู้อื่น การมอบอำนาจ การคิดเชิงกลยุทธ์ ความคิด สร้างสรรค์ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง การยึดมั่นในอุดมการณ์ ความรับผิดชอบต่อวิสัยทัศน์ มนุษยสัมพันธ์ และการทำงานเป็นทีม

ทองคำ พิมพา (2556: 25-32) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ไว้ 3 ลักษณะ คือ

1) การสร้างวิสัยทัศน์ เป็นการสร้างความฝันที่เป็นจริงให้กับโรงเรียน โดยอาศัยความร่วมมือ ระหว่างผู้บริหารและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มีความเป็นเลิศในอนาคต ซึ่งต้องอาศัยทักษะการเก็บรวบรวม ข้อมูล เพื่อวิเคราะห์สภาพ หาจุดเด่น จุดด้อยภายในโรงเรียน ทั้งทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรวัตถุ ให้มีความสอดคล้องกัน ประสานความร่วมมือทีมงานภายในโรงเรียน เพื่อระดมความคิดในการสร้าง วิสัยทัศน์ขึ้นมา

2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ เป็นการสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจในวิสัยทัศน์ของตนเองได้อย่างชัดเจน ผ่านการสื่อสารทั้งที่เป็นคำพูด สัญลักษณ์ และพฤติกรรมที่แสดงออก ก่อให้เกิดการยอมรับและเต็มใจ ที่จะปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุถึงวิสัยทัศน์นั้น

3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ เป็นการแปลงวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น แล้วนำไปสู่การปฏิบัติ ให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุ่มเททั้งกำลังกาย ความคิด และความพยายาม เพื่อให้วิสัยทัศน์นั้นดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

สุวิทย์ ยอดสละ (2556: 8-46) ได้สังเคราะห์เพื่อกำหนดคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ จากทัศนะและผลงานวิจัยของนักการศึกษา จำนวน 33 คน ได้คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ รวม 5 ลักษณะ คือ

- 1) การสร้างวิสัยทัศน์
- 2) การสื่อสารวิสัยทัศน์
- 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์
- 4) การเป็นแบบอย่างที่ดี
- 5) การเสริมสร้างเพิ่มพลังอำนาจ

นนทิพร สำน้อย (2557: 49-56) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ไว้ 3 ลักษณะ คือ

1) การสร้างภาพในอนาคต โดยอาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสังเคราะห์ข้อมูลตามสภาพการณ์ เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อนในองค์การ หาโอกาส และอุปสรรคจากภายนอกองค์การ โดยมีเป้าหมายให้ผลการปฏิบัติบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น

2) การถ่ายทอดวิสัยทัศน์ผ่านการสื่อสาร ซึ่งผู้บริหารต้องใช้ความสามารถสื่อสารให้คณะครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเข้าใจที่ตรงกัน ถูกต้อง และชัดเจน รวมถึงการยอมรับและเต็มใจยินยอมปฏิบัติตามเพื่อให้สถานศึกษารับรองตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดขึ้น

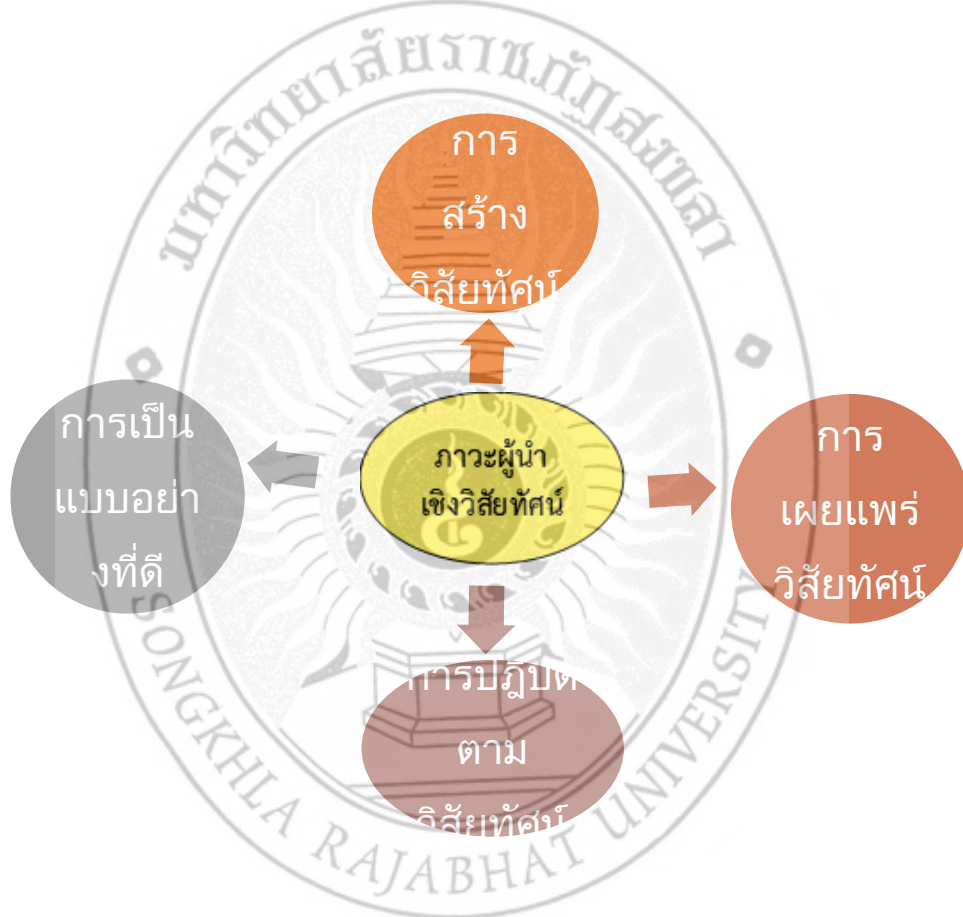
3) การนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติจริงให้เกิดเป็นผลสำเร็จ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องบูรณาการวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นนำไปสู่นโยบาย เป้าหมาย และแผนงานของสถานศึกษา

อุไรวรรณ ภูษาดา, ภิญโญ มนุศิลา และยุพร ริมชลการ (2558: 60) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กล่าวถึง คุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ไว้ 5 ลักษณะ คือ การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ การเป็นแบบอย่างที่ดี และการประเมินวิสัยทัศน์

สุภาวัฒน์ แสงคำมี (2561: 39) ได้สังเคราะห์เพื่อกำหนดคุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ จากทัศนะและผลงานวิจัยของนักการศึกษา จำนวน 16 คน ได้คุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ รวม 4 ลักษณะ คือ การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี

จากนิยามของนักวิชาการ กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบที่ดีที่ผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่ผู้บริหารสามารถนำไปเรียนรู้และพัฒนาตนเองเกี่ยวกับวิธีการของการคิดที่ชัดเจน ทำวิสัยทัศน์ให้ง่ายต่อการปฏิบัติ กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ สื่อสารอย่างเข้าใจ โน้มน้าวจิตใจและแสดงออกอย่างอบอุ่น ให้ความสำคัญกับสมาชิกทุกคนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้กับผลสำเร็จของวิสัยทัศน์ จากที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์โดยใช้ทฤษฎีของ Hickman and Silva (1984 อังโน ทัทนีย์ ไชยเจริญ, 2557: 28) เนื่องจากเป็นภาวะผู้นำที่แสดงถึง

พฤติกรรมของผู้บริหารที่สามารถกำหนดทิศทางของกลยุทธ์และความเชื่อทางวัฒนธรรมที่แตกต่างสามารถกระตุ้นให้สมาชิกในองค์กรปฏิบัติวิสัยทัศน์ และสร้างความสำเร็จให้กับองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เนื่องจากมีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก เช่น วิถีไทยพุทธ วิถีไทยมุสลิม วิถีไทยเชื้อสายจีน วิถีวัฒนธรรมกลุ่มพี่น้องชาวเล เป็นต้น โดยผู้บริหารให้ความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องกับความรู้สึกของบุคลากรที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมเพื่อให้ดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ได้สำเร็จได้ ซึ่งมีองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี โดยมีรายละเอียดดังภาพ 2

ภาพ 2 องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

ที่มา: Hickman and Silva (1984 อ้างใน ทศนีย์ ไชยเจริญ, 2557: 28)

4. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

จากการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของ Hickman and Silva (1984 อ้างใน ทศนีย์ ไชยเจริญ, 2557: 28) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 การสร้างวิสัยทัศน์

ธนวิน ฦ น่าน (2554: 49-51) ได้ให้ความหมายของการสร้างวิสัยทัศน์ไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการสร้างภาพลักษณ์ในอนาคตขององค์กรได้อย่างชัดเจน โดยใช้ความรู้ทักษะด้านต่าง ๆ เก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้ได้แนวทางในการดำเนินอย่างมีเป้าหมายเพื่อนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงภาพรวมขององค์กรในทิศทางที่พึงประสงค์

ทองคำ พิมพา (2556: 29) ได้ให้ความหมายของการสร้างวิสัยทัศน์ไว้ว่า หมายถึง การสร้างความฝันที่เป็นจริงให้กับโรงเรียน โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้บริหารและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มีความเป็นเลิศในอนาคต ซึ่งต้องอาศัยทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูลของโรงเรียนเพื่อวิเคราะห์สภาพหาจุดเด่น จุดด้อยภายในโรงเรียน ทั้งทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรวัตถุให้มีความสอดคล้องกัน ประสานความร่วมมือกับทีมงานในโรงเรียน เพื่อระดมความคิดในการสร้างวิสัยทัศน์ขึ้นมา

วิชัย ประทุมไทย (2556: 49) ได้ให้ความหมายของการสร้างวิสัยทัศน์ไว้ว่า หมายถึง การร่วมคิด ร่วมกำหนดแนวทางในการปฏิบัติขององค์กรเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

สุวิทย์ ยอดสละ (2556: 61) ได้ให้ความหมายของการสร้างวิสัยทัศน์ไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนที่จะกำหนดทิศทางของโรงเรียนให้บุคลากรรับรู้ว่าการให้โรงเรียนเป็นอย่างไรในอนาคต โดยวิเคราะห์สภาพการณ์ทั้งภายใน ภายนอก เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่มุ่งหวังไว้

นนทิพร สำน้อย (2557: 51) ได้ให้ความหมายของการสร้างวิสัยทัศน์ไว้ว่า หมายถึง การสร้างภาพในอนาคตได้อย่างชัดเจน โดยอาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการสังเคราะห์ข้อมูลตามสภาพการณ์ เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อนในองค์กร หาโอกาสและอุปสรรคจากภายนอกองค์กร โดยมีเป้าหมายให้ผลการปฏิบัติบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น

สมัชชา จันทร์แสง (2558: 31) ได้ให้ความหมายของการสร้างวิสัยทัศน์ไว้ว่า หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์สภาพการณ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร แล้วสังเคราะห์เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมาย อันนำไปสู่การสร้างอนาคตขององค์กรผ่านวิสัยทัศน์ที่มีร่วมกัน มองปัญหาในองค์กรว่าเป็นสิ่งที่ทำลาย กระตุ้นให้เกิดความคิดอันสร้างสรรค์ และคิดนอกกรอบในการทำงาน

สุคนธ์ เอ็งสันเทียะ (2558: 26) ได้ให้ความหมายของการสร้างวิสัยทัศน์ไว้ว่า หมายถึง การสร้างภาพอนาคตขององค์กรอย่างชัดเจน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการณ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร แล้วนำมาสังเคราะห์กำหนดภาพที่ต้องการให้องค์กรเป็นจริง บรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

สุภาวัฒน์ แสงคำมี (2561: 41) ได้ให้ความหมายของการสร้างวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงการระดมความคิดร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ คิดริเริ่ม และคิดเชิงบวก เกี่ยวกับภาพอนาคตของสถานศึกษา เพื่อนำไปกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายหลักของสถานศึกษา ซึ่งต้องอาศัยทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การตัดสินใจ และการมองปัญหาว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย รวมทั้งการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการสร้างวิสัยทัศน์ เพื่อให้สมาชิกมองเห็นภาพอนาคตได้ตรงกัน

สรุปได้ว่า การสร้างวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารที่แสดงออกถึงการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อวิเคราะห์สภาพทั้งภายในและภายนอกของสถานศึกษา โดยการกำหนดทิศทางและเป้าหมายเพื่อสร้างอนาคตผ่านวิสัยทัศน์ของโรงเรียน เพื่อนำไปกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายหลักของสถานศึกษาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

4.2 การเผยแพร่วิสัยทัศน์

ธนวิน ฦ น่าน (2554: 51-52) ได้ให้ความหมายของการเผยแพร่วิสัยทัศน์ไว้ว่า หมายถึง การเลือกใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ร่วมงานเห็นด้วยและยอมรับวิสัยทัศน์ร่วมกันแล้วนำไปปฏิบัติด้วยความเต็มใจ เพื่อให้วิสัยทัศน์ไปสู่จุดหมายตามภาพฝันที่ปรารถนาในอนาคตขององค์กร

นิญชลา ลันเหลือ (2554: 52) ได้ให้ความหมายของการเผยแพร่วิสัยทัศน์ไว้ว่า หมายถึง การแสดงออกของผู้นำถึงความสามารถในการสื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบและเข้าใจในวิสัยทัศน์นั้นอย่างชัดเจน เกิดการยอมรับและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ ผู้นำต้องมีทักษะในการสื่อสารอย่างมีศิลปะ โน้มน้าว กระตุ้น ให้ผู้ร่วมงานคล้อยตามเชื่อมั่นและยอมรับในวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น ว่าสามารถนำพาทีมและองค์กรบรรลุตามเป้าหมายร่วมกันได้

ทองคำ พิมพา (2556: 29) ได้ให้ความหมายของการเผยแพร่วิสัยทัศน์ไว้ว่า หมายถึง การสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจในวิสัยทัศน์ของตนเองได้อย่างชัดเจน ผ่านการสื่อสารทั้งที่เป็นคำพูด สัญลักษณ์ และพฤติกรรมที่แสดงออก ก่อให้เกิดการยอมรับและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุถึงวิสัยทัศน์นั้น

สุวิทย์ ยอดสละ (2556: 64) ได้ให้ความหมายของการเผยแพร่วิสัยทัศน์ไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนที่จะสื่อสารให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้าใจวิสัยทัศน์ได้ตรงกันอย่างชัดเจน รวมทั้งเกิดการยอมรับและเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน มีการโน้มน้าว จูงใจ กระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติเกิดความเข้าใจต่อวิสัยทัศน์ โดยการใช้คำพูด สัญลักษณ์ การกระทำ หรือการให้รางวัลต่าง ๆ

นนทิพร สำน้อย (2557: 53) ได้ให้ความหมายของการเผยแพร่วิสัยทัศน์ไว้ว่า หมายถึง การถ่ายทอดวิสัยทัศน์ผ่านการสื่อสาร ซึ่งผู้บริหารต้องใช้ความสามารถสื่อให้คณะครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเข้าใจที่ตรงกัน ถูกต้อง และชัดเจน รวมถึงการยอมรับและเต็มใจยินยอมปฏิบัติตามเพื่อให้สถานศึกษาบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดขึ้น

รักเกียรติ หงษ์ทอง (2557: 55) ได้ให้ความหมายของการเผยแพร่วิสัยทัศน์ไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการสื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน รวมทั้งเกิดการยอมรับและเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน เพื่อนำไปสู่การบรรลุตามวิสัยทัศน์ ด้วยวิธีการสื่อสาร เช่น การพูด การเขียน การใช้สัญลักษณ์ และการกระทำ

สุภาวัฒน์ แสงคำมี (2561: 43) ได้ให้ความหมายของการเผยแพร่วิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึง การเป็นผู้ถ่ายทอดเป้าหมายหลักของสถานศึกษา ผ่านช่องทางการพูด การเขียน การใช้สัญลักษณ์ หรือการกระทำที่ดูเป็นแบบอย่าง รวมทั้งสร้างเครือข่าย แลกเปลี่ยนความรู้ กระตุ้น จูงใจ และโน้มน้าว ให้คนอื่นคล้อยตามจนเกิดความเชื่อมั่นที่จะอุทิศตน และยอมรับในวิสัยทัศน์นั้นว่าสามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์การร่วมกันได้อย่างมีคุณค่า

สรุปได้ว่า การเผยแพร่วิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหาร ที่แสดงออกถึงความสามารถในการสื่อสาร เช่น การพูด การเขียน การใช้สัญลักษณ์ และการกระทำ เป็นแบบอย่างให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจวิสัยทัศน์ ยอมรับและพร้อมที่จะปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์นั้น

4.3 การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

ธนวิน ฦ น่าน (2554: 52-53) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ไว้ว่า หมายถึง การนำวิสัยทัศน์ไปปฏิบัติโดยความร่วมมือของทุกคนในองค์การ เป็นการรวบรวมพลัง การความคิด และความพยายามที่จะร่วมกันขับเคลื่อนภารกิจต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ ที่กำหนดไว้

นิกัญชลา ลั่นเหลือ (2554: 60) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ไว้ว่า หมายถึง การแสดงออกถึงความสามารถในการนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติ การแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่ นโยบาย เป้าหมาย แผนงาน โครงการต่าง ๆ ขององค์การ รวมถึงการสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ กระตุ้นการทำงานเป็นทีม ดึงศักยภาพในการทำงาน อย่างเต็มความสามารถ โดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจและเพิ่มอำนาจให้แก่ทีมในการนำวิสัยทัศน์ไปสู่ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทองคำ พิมพา (2556: 32) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ไว้ว่า หมายถึง การแปลงวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น แล้วนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยอาศัย ความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุ่มเททั้งกำลังกาย ความคิด และความพยายาม เพื่อให้วิสัยทัศน์นั้น ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

วิชัย ประทุมไทย (2556: 49) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ไว้ว่า หมายถึง การนำเอาวิสัยทัศน์ที่กำหนดไปสู่การลงมือปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สุวิทย์ ยอดสละ (2556: 68) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ไว้ว่า หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรทุกฝ่ายนำวิสัยทัศน์ที่สร้างไปสู่การปฏิบัติได้จริงโดยอาศัย ความร่วมมือ ทุ่มเทกำลังกาย ความคิด และความพยายามของสมาชิกทุกคนภายในองค์การ เพื่อให้ วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นนั้นดำเนินไปเป็นผลสำเร็จ

นนทิพร สาน้อย (2557: 56) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ไว้ว่า หมายถึง การนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติจริงให้เกิดเป็นผลสำเร็จ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องบูรณาการ วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นนำไปสู่ นโยบาย เป้าหมาย และแผนงานของสถานศึกษา

รักเกียรติ หงษ์ทอง (2557: 56) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ไว้ว่า หมายถึง การนำวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นไปสู่การปฏิบัติจริงโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในองค์การ เพื่อให้ วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นบรรลุผลสำเร็จ

สุภาวัฒน์ แสงคำมี (2561: 43) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงการนำเป้าหมายหลักของสถานศึกษาไปปฏิบัติจริง โดยแปลงเป็นนโยบายแผนงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน อีกทั้ง เป็นการนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติจริง ทั้งนี้ผู้บริหารต้องกระตุ้น จูงใจ และสนับสนุนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องคล้อยตาม จนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของวิสัยทัศน์ เกิดความผูกพัน และเกิดความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อให้วิสัยทัศน์ของโรงเรียนเป็นความจริง

สรุปได้ว่า การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหาร แสดงถึงความสามารถในการนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติได้จริง โดยการเชื่อมวิสัยทัศน์ไปสู่ นโยบาย เป้าหมาย แผนงาน โครงการของสถานศึกษา โดยที่ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์ กระตุ้นการทำงานเป็นทีม และกระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

4.4 การเป็นแบบอย่างที่ดี

นิกัญชลา ลั่นเหลือ (2554: 62) ได้ให้ความหมายของการเป็นแบบอย่างที่ดีไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีที่พึงประสงค์แก่ผู้ตาม แสดงถึงการยึดมั่นในอุดมการณ์หรือวิสัยทัศน์ร่วม ประพฤติตนดี ปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ สร้างความศรัทธาโดยเป็นแบบอย่างที่ดีในการครองตน ครองคน และครองงาน เป็นที่ปรึกษา และให้กำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงาน แสดงความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความเพียรพยายาม และมุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติงานจนบรรลุผลสำเร็จ และเป็นแบบอย่างการพัฒนานวัตกรรมจากเทคโนโลยีใหม่ ๆ

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556: 106) ได้ให้ความหมายของการเป็นแบบอย่างที่ดีไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมของผู้นำที่แสดงความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีที่พึงประสงค์แก่ผู้ตามในเรื่องต่อไปนี้ เป็นผู้มีความรอบรู้ มีความคิดริเริ่มแปลกใหม่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น มีความยุติธรรมและซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทนต่ออุปสรรคและปัญหา มีความกระฉับกระเฉง มีความจงรักภักดีต่อผู้อื่น และมีความสงบเสงี่ยมไม่ถือตัว เพื่อให้ผู้ตามเกิดความศรัทธาแล้วนำไปสู่การปฏิบัติตามแบบอย่าง

สุวิทย์ ยอดสละ (2556: 70) ได้ให้ความหมายของการเป็นแบบอย่างที่ดีไว้ว่า หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนมีการประพฤติตนเป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรม มีความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ เป็นที่ศรัทธาของทุกคนที่เกี่ยวข้อง และเป็นผู้ที่อุทิศตนเพื่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

รักเกียรติ หงษ์ทอง (2557: 56) ได้ให้ความหมายของการเป็นแบบอย่างที่ดีไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมของผู้นำที่ถูกยอมรับในเรื่องเป็นผู้มีความน่าเชื่อถือ เป็นผู้ที่มีจิตใจเมตตาในด้านการบริการ เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ จริงใจในการทำงาน ให้ความไว้วางใจการทำงานโดยปราศจากการใช้อำนาจแบบควบคุม

สุคนธ์ เอ็งสันเทียะ (2558: 35) ได้ให้ความหมายของการเป็นแบบอย่างที่ดีไว้ว่า หมายถึง การประพฤติตนเป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรม โดยสร้างความน่าเชื่อถือ และความไว้วางใจ เป็นที่ศรัทธาของทุกคนที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งเป็นผู้ที่อุทิศตนเพื่อการเปลี่ยนแปลง

อุไรวรรณ ภูษาดา, ภิญโญ มนุศิลา และยุพร ริมชลากร (2558: 65) ได้ให้ความหมายของการเป็นแบบอย่างที่ดีไว้ว่า หมายถึง การสร้างศรัทธาในการปฏิบัติงานตามค่านิยมของสถานศึกษา ทำงานเต็มที่ภายใต้การกระจายอำนาจและการบริหารแบบมีส่วนร่วม สร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระตุ้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพ มีการจัดระบบการสื่อสารเพื่อให้ทราบและเกิดการยอมรับในวิสัยทัศน์ร่วมเพื่อการดำเนินการอย่างหลากหลายรูปแบบ

สุภาวัฒน์ แสงคำมี (2561: 47) ได้ให้ความหมายของการเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึง การเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ต่อคำพูด เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ทำเป็นผู้ยึดมั่นในอุดมการณ์ ปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน สามารถไว้วางใจได้ เป็นผู้มีความรอบรู้ มีความคิดริเริ่ม แลกเปลี่ยน มีความอดทนต่ออุปสรรคปัญหา มีความกระฉับกระเฉง และมีความสงบเสงี่ยมไม่ถือตัว เพื่อให้คนอื่นเกิดความศรัทธาแล้วนำไปสู่การปฏิบัติตามแบบอย่าง

สรุปได้ว่า การเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารที่แสดงออกถึงการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ตาม ยึดมั่นในวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาบุคลากรได้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ เป็นที่ปรึกษาและให้กำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงาน มีความพยายามและมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย และเป็นแบบอย่างในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ จากเทคโนโลยีที่ทันสมัย

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สุภาพ อัยยะ (2552: 10) ได้ให้ความหมายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ได้แก่ คณะกรรมการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน

จุรีรัตน์ มีพันธ์ (2553: 13) ให้ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน สอดคล้องกับการบริหารทั้งระบบของสถานศึกษาโดยอาศัยศักยภาพและความสัมพันธ์ของนักเรียนที่มีต่อครู มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด รวมถึงการส่งเสริมพัฒนาป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้นักเรียนมีคุณภาพที่พึงประสงค์ และมีความปลอดภัยในทุก ๆ ด้าน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพของตน

दारुंग มุกดาภิจ (2554: 15) ได้สรุปความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือประกอบการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน ประสานความร่วมมือระหว่างบุคคลภายในและนอกสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องในการ

ส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหาโดยดำเนินงานตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การปรับปรุงแก้ไข และการส่งต่อ

มธุริน แผลงจันทิก (2554: 9) ได้ให้ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไข การส่งต่ออย่างมีขั้นตอน มีวิธีการ และเครื่องมือ โดยประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีพัฒนาการ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

จิตภา มาประดิษฐ์ (2556: 20) ได้ให้ความหมายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีเครื่องมือและวิธีการชัดเจน โดยอาศัยครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษาเป็นหลัก พร้อมทั้งได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกคนในโรงเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนานักเรียนให้ตรงกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่โรงเรียน ชุมชน สังคม ต้องการ

จตุกรณ์ นิสสัย (2558: 14) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีองค์ประกอบ มีการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อการดำเนินงานพัฒนาและการแก้ไขปัญหานักเรียน

สรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน วิธีการ และเครื่องมือที่ชัดเจน มีหลักฐานที่ตรวจสอบได้ โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกายและจิตใจอย่างครบถ้วนและสมบูรณ์

2. ความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เพ็ญศรี นิตยา (2551: 12) ได้ให้แนวความคิดว่า ความสำคัญและความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจสติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ และการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแบบไร้พรมแดน ก่อให้เกิดการหลั่งไหลแลกเปลี่ยนของวัฒนธรรมทั่วโลก ส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีการรับรู้ ความคิด เจตคติ และพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสังคมมีมากขึ้น โดยเฉพาะปัญหา ยาเสพติดที่แพร่ระบาดในหมู่นักเรียนนักศึกษา ปัญหาพฤติกรรม วัยรุ่นที่นิยมความฟุ่มเฟือยและไม่เหมาะสม ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ ทั้งในด้านการมีเพศสัมพันธ์ในช่วงอายุที่เร็วขึ้น ปัญหาการพนัน ปัญหาการก่ออาชญากรรมที่เกิดจากการควบคุมตัวเองไม่ได้จากฤทธิ์ของยาเสพติด ล้วนกระทบต่อคุณภาพชีวิตและความสงบสุขของสังคม ดังนั้น ภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคนโดยเฉพาะบุคลากรครู

ทุกคนในโรงเรียน เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตงอกงามเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคมต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีจุดมุ่งหมาย คือ

- 1) มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในด้านต่าง ๆ ของการศึกษา คือ ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม
- 2) มุ่งให้คนไทยมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มธุริน แผลงจันทร์ (2554: 9) ได้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจากในสังคมไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีปัจจัยหลายด้านที่ทำให้นักเรียนมีปัญหา ซึ่งตัวนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม จะต้องช่วยกันแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน และสถานศึกษาต้องพัฒนานักเรียนทุกคนให้มีคุณภาพตามศักยภาพ โดยใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

สุบัน พรเวียง (2557: 23) กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่า การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี ปัญหา เศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาครอบครัว ปัญหาการแข่งขันทุกรูปแบบ ก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวลความเครียด ซึ่งล้วนแต่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคน จนนำไปสู่การเกิดปัญหาและสภาวะวิกฤติทางสังคม

จตุกรณ์ นิสสัย (2558: 18) กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่ามีความสำคัญและความจำเป็น คือ

- 1) นักเรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในด้านการเรียน ด้านสุขภาพ และด้านพฤติกรรมให้มีคุณภาพ
- 2) ครูใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถทางการเรียน ข้อมูลสุขภาพของนักเรียน และข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน
- 3) ผู้ปกครองมีการความร่วมมือกับทางโรงเรียนหรือผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 4) ผู้บริหารวางแผนในการจัดกิจกรรม หรือโครงการเพื่อส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้อย่างเหมาะสม

กล่าวสรุปได้ว่า ความสำคัญและความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม โดยผ่านกระบวนการดำเนินการที่มีความร่วมมือกันหลายฝ่าย เช่น ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง ผู้บริหารการศึกษา เป็นต้น ด้วยการส่งเสริมสนับสนุน การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดกับนักเรียนในทุกด้าน ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาครอบครัว ปัญหาการแข่งขันทุกรูปแบบ ก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด ซึ่งล้วนแต่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคน จนนำไปสู่การเกิดปัญหา และภาวะวิกฤติทางสังคม จึงจำเป็นที่ทุกโรงเรียนควรนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาประยุกต์ใช้ และพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน

3. วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2551: 3) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไว้ดังนี้

- 1) เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ
- 2) เพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือชุมชนมีการทำงานร่วมกันโดยผ่านกระบวนการทำงานที่มีระบบ พร้อมด้วยเอกสาร หลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบหรือรับการประเมินได้

4. ประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เตรียมศักดิ์ อินอุเทน (2551: 16) กล่าวถึงประโยชน์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า

- 1) นักเรียนได้รับความช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา
- 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น
- 3) นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนาความเก่ง (IQ) คุณธรรมจริยธรรม (MQ) และความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค (AQ)
- 4) นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและได้รับการส่งเสริมพัฒนาตามศักยภาพโดยรอบด้าน
- 5) ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็ง จริงจัง ด้วยความเอื้ออาทร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 1-3) กล่าวว่าประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การพัฒนานักเรียนให้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คุณธรรมและจริยธรรม และการดำรงชีพอย่างมีความสุขในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวคือ ให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ด้วยความร่วมมือของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน ชุมชน สังคม และครอบครัวของนักเรียนเอง ด้วยสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก มีผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิต

ของคนซึ่งมีความซับซ้อนมากขึ้น หลายครอบครัวมีเวลาและใกล้ชิดเพื่อดูแลอบรมสั่งสอนลูกหลาน ลดน้อยลง นักเรียนเองซึ่งเป็นเยาวชนที่มีประสบการณ์ในชีวิตไม่มากนัก ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จึงทำให้เกิดปัญหากับตนเองและสังคมได้ง่าย ดังนั้นความจำเป็นในการสร้างระบบภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็ง การมีระบบการดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ชัดเจน จึงเป็นสิ่งสำคัญโดยดำเนินการควบคู่ไปกับระบบ การจัดการเรียนการสอน

มธุริน แผลงจันทิก (2554: 13) กล่าวถึงประโยชน์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนที่มีต่อนักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง เขตพื้นที่การศึกษา และประเทศชาติ ไว้ดังนี้

1) นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างทั่วถึงได้รับการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ไขปัญหาทั้งด้านการเรียนรู้ และความสามารถพิเศษ ได้รู้จักตนเอง สามารถปรับตัว มีทักษะทางสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่าง เป็นสุขมีทักษะชีวิตและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนผู้ปกครอง

2) ครูตระหนักและเห็นความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน มีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา มีความรักในศรัทธาในวิชาชีพครู

3) ผู้บริหารรู้ศักยภาพของครูในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ ได้ข้อมูลพื้นฐาน ของนักเรียนมาใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนานักเรียน หลักสูตรและคุณภาพการจัดการศึกษา มีรูปแบบกระบวนการพัฒนาและการพัฒนาเชิงระบบภายใต้การมีส่วนร่วม

4) โรงเรียนมีผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาได้รับการยอมรับ การสนับสนุน และความร่วมมือจากชุมชน บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้และเอื้ออาทร

5) ผู้ปกครอง ชุมชน ตระหนักในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน เข้าใจถึงวิธีการอบรมสั่งสอน บุตรหลาน เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลานและบุคคลในชุมชน มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุตรหลานเป็น ครอบครัวที่เข้มแข็ง

6) เขตพื้นที่การศึกษาพัฒนานวัตกรรมในการพัฒนานักเรียน พัฒนางค์ ความรู้เกี่ยวกับการทำงาน การนิเทศติดตามผล ประเมินผล การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบข้อมูลสารสนเทศ ทั้งข้อมูลระดับบุคคลและระดับโรงเรียนเพื่อพัฒนางานต่อไป

7) ประเทศชาติ นักเรียนมีคุณภาพดี มีปัญญา และมีความสุข มีการเชื่อมโยงข้อมูลของ เยาวชนทุกระดับ ลดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานต่าง ๆ ประชาชน มีคุณภาพ เป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศ

จตุภรณ์ นิสสัย (2558: 21) ประโยชน์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ

1) นักเรียนมีการส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหา อย่างทั่วถึง

2) ครูรับรู้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน โดยนำข้อมูลนั้นมากำหนดเป็นแนวทางเพื่อ การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

3) ผู้ปกครองและครูมีการร่วมมือกันในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ปรึกษาและร่วมกัน หาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

4) ผู้บริหารสามารถใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนา หลักสูตร

กล่าวสรุปได้ว่า ประโยชน์และคุณค่าของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ เป็นการช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงตรงตามสภาพ มีกระบวนการที่ชัดเจน มีบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันอย่างเข้มแข็ง เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน ให้นักเรียนรู้จักตนเอง เรียนรู้ อย่างมีความสุข และได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน

การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

กรมสุขภาพจิต (2551: 19) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

- 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) การคัดกรองนักเรียน
- 3) การส่งเสริมนักเรียน
- 4) การป้องกันและแก้ไข
- 5) การส่งต่อ

องค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ประการ ผู้ที่มีหน้าที่หลักในการดำเนินงาน คือ ครูที่ปรึกษา โดยประสานความร่วมมือกับครู บุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นความสำเร็จจะขึ้นอยู่กับความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำของทุกคน โดยเฉพาะผู้บริหารจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญให้การสนับสนุนทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์ ส่งเสริมทั้งด้านความรู้ เทคนิควิธีการ เพื่อให้ครูและบุคลากรมีความรู้ ความสามารถ เกิดความมั่นใจ มีขวัญและกำลังใจ เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม เกิดการยอมรับและมีความเชื่อมั่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 19) ได้กล่าวถึงกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีครูเป็นบุคลากรหลักว่ามีองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน คือ

- 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) การคัดกรองนักเรียน
- 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 4) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน
- 5) การส่งต่อ

ดาวรุ่ง มุกดาภิจ (2554: 29) ได้สรุปองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่า องค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมี 5 ประการ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ โดยมีการประสานความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและผู้เรียน มีข้อมูล วิธีการ เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และช่วยเหลือนักเรียนตรงกับสภาพและทันการณ์

ทัศนีย์ ไชยเจริญ (2557: 28) กล่าวถึงองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การรู้จักนักเรียนรายบุคคล มีการดำเนินการโดยการจัดกิจกรรม การออกเยี่ยมบ้าน จากนั้นจึงสรุปผลการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน และการสรุปจากระเบียบสะสม

องค์ประกอบที่ 2 การคัดกรองนักเรียน

องค์ประกอบที่ 3 การส่งเสริมพัฒนา สรุปลผลการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพนักเรียนตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถ ผลการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพนักเรียนตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถ ตารางการวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมประจำวิชา

องค์ประกอบที่ 4 การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา สรุปลผลการป้องกันและการแก้ไข้ปัญหา

องค์ประกอบที่ 5 การส่งต่อภายในและภายนอก สรุปลการส่งต่อภายในและภายนอก

ศิริ โขตสกุล (2559: 12) ได้สรุปลองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมี 6 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) การคัดกรองนักเรียน
- 3) การส่งเสริมนักเรียน
- 4) การป้องกันปัญหานักเรียน
- 5) การแก้ไข้ปัญหานักเรียน
- 6) การส่งต่อนักเรียน

ศุภร์เกษม ปรงผล (2560: 41) กล่าวถึงกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการปฏิบัติงานมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา และการส่งต่อ

จากนิยามของนักวิชาการ กล่าวโดยสรุปคือ กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้องมีการร่วมมือกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และบุคลากรอื่น ๆ จากที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในกระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 19) ซึ่งมีกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา 4) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และ 5) การส่งต่อ ดังภาพ 3

ภาพ 3 กระบวนการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 19)

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 12) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่จะช่วยให้ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา มีความเข้าใจนักเรียนดีขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการพัฒนา การป้องกัน แก้ไข และช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ มิใช่การใช้ความรู้สึก หรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาที่นักเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือ

วราท งามเสียม (2552: 28) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลจะทำให้ที่ปรึกษา ทราบว่า นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรม ที่หลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวเด็กนักเรียน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ครูประจำชั้นมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อ การคัดกรองนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน และช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

สมคิด บุญมา (2552: 29) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรู้จัก ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษาได้รู้จักนักเรียนดีขึ้น นักเรียนแต่ละคนที่มี พื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ต่างกัน มีพฤติกรรมหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ การรู้จักข้อมูลที่ จำเป็นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น ซึ่งจะไม่ให้เกิดข้อผิดพลาด ต่อการช่วยเหลือนักเรียน

1.1 วิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ครูที่ปรึกษาใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่ครอบคลุม ทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัวที่สำคัญ คือ

- 1) ระเบียบสะสม
- 2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)
- 3) วิธีการหรือเครื่องมืออื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์นักเรียน การศึกษาจากแฟ้มสะสมการเยี่ยมบ้าน การศึกษาข้อมูลจากแบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเอง

1.2 ระเบียบสะสม

ระเบียบสะสม เป็นเครื่องมือในรูปแบบของเอกสารเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้กรอกข้อมูล และครูที่ปรึกษานำข้อมูลเหล่านั้นมาศึกษาพิจารณาทำความเข้าใจนักเรียนเบื้องต้น หากข้อมูลไม่เพียงพอหรือมีข้อสังเกตบางประการก็ควรหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสอบถามจากนักเรียนโดยตรง การสอบถามจากครูคนอื่น ๆ หรือเพื่อน ๆ ของนักเรียน เป็นต้น รวมทั้งการใช้เครื่องมือทดสอบต่าง ๆ หากครูที่ปรึกษาดำเนินการได้รูปแบบและรายละเอียดในระเบียบสะสมของแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกันได้ และด้านครอบครัว ระเบียบสะสมเป็นข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน จึงต้องเป็นความลับและเก็บไว้อย่างดี มิให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเด็กคนอื่น ๆ มารื้อค้นได้ ระเบียบสะสมควรเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปีการศึกษา หรือ 6 ปีการศึกษา และส่งต่อไปยังครูที่ปรึกษาคนใหม่ในปีการศึกษาต่อไป

1.3 แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)

แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก ไม่ได้เป็นแบบวัดหรือแบบทดสอบ แต่เป็นเครื่องมือสำหรับการคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรมปรับตัวที่มีผลเกี่ยวข้องกับสภาพจิตใจ ซึ่งจะช่วยให้ครูที่ปรึกษา มีแนวทางการพิจารณานักเรียนด้านสุขภาพจิตมากขึ้น แบบประเมินพฤติกรรมเด็กเป็นเครื่องมือที่กรมสุขภาพจิตเป็นผู้จัดทำขึ้นโดยพัฒนาจาก The Strengths And Difficulties Questionnaire (SDQ) ประเทศเยอรมนี ซึ่งใช้กันแพร่หลายในประเทศแถบยุโรป เพราะมีความเที่ยงและความตรง จำนวนข้อไม่มากนัก ความตรงของแบบประเมินและเกณฑ์มาตรฐาน (Norm) ของเด็กไทย แบบประเมินพฤติกรรมเด็กมี 3 ชุด คือ ชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินเด็ก ชุดที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้ประเมินเด็ก และชุดที่เด็กประเมินตัวเอง (กรมสุขภาพจิต, 2551)

สุมาลี ทองงาม (2555: 29-30) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรมีเกี่ยวกับนักเรียนมี 5 ด้านใหญ่ ๆ คือ

- 1) ด้านความสามารถ
 - 1.1) ด้านการเรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละวิชา พฤติกรรมการเรียนในห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียน
 - 1.2) ด้านความสามารถอื่น ๆ เช่น บทบาทหน้าที่พิเศษในโรงเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน
- 2) ด้านสุขภาพ
 - 2.1) ด้านร่างกาย เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก โรคประจำตัว ความบกพร่องทางร่างกาย
 - 2.2) ด้านสุขภาพจิตและพฤติกรรม เช่น อารมณ์ซึมเศร้า วิตกกังวล พฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง สมาธิสั้น เก็บตัว ซ้ำอายุ

3) ด้านครอบครัว

3.1) ด้านเศรษฐกิจ เช่น รายได้ของบิดา มารดา ผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับมาโรงเรียน

3.2) ด้านการคุ้มครองนักเรียน เช่น จำนวนพี่น้อง บุคคลในครอบครัว สถานภาพของบิดา มารดา ลักษณะที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม ความเจ็บป่วยของคนในครอบครัว หรือการใช้สารเสพติด การติดสุรา การพนัน

4) ด้านสารเสพติด เช่น พฤติกรรมที่แสดงออก พฤติกรรมการใช้จ่าย ด้านความปลอดภัย เช่น บุคลิกภาพ สถานภาพครอบครัว ข้อมูลการเดินทาง

จรรยา เนียมสวัสดิ์ (2557: 15-16) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนาการป้องกัน แก้ไข และช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหา นักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาควรมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ดังนี้

1) ด้านความสามารถ

1.1) การเรียน

1.2) ความสามารถพิเศษ

2) ด้านสุขภาพ

2.1) ร่างกาย/ความพิการ

2.2) จิตใจ-พฤติกรรม

3) ด้านครอบครัว

3.1) เศรษฐกิจ

3.2) การคุ้มครองสวัสดิภาพ

4) ด้านสารเสพติด

5) ด้านความปลอดภัย

6) พฤติกรรมทางเพศ

7) ด้านอื่น ๆ ที่ครูพบเพิ่มเติม ซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน

1.4 วิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1) สังเกต

1.1) พฤติกรรมการแสดงออก

1.2) พฤติกรรมการทำงาน

2) สัมภาษณ์

2.1) ผู้เกี่ยวข้อง

2.2) ตัวนักเรียน

3) การเยี่ยมบ้าน

4) ศึกษาข้อมูล

4.1) ผลงานของนักเรียน

4.2) เอกสารหลักฐานอื่น ๆ

4.2.1) ระเบียบสะสม

4.2.2) การศึกษาเด็กเป็นรายกรณี

4.2.3) บันทึกสุขภาพจากแพทย์

4.2.4) บันทึกสรุปการประเมินจุดแข็งจุดอ่อน (SDQ)

4.2.5) บันทึกสรุปการสำรวจเบื้องต้น เพื่อคัดแยกความพิการ ความบกพร่อง

4.2.6) บันทึกสรุปการสำรวจความสามารถพิเศษ

4.2.7) บันทึกสรุปการสำรวจนักเรียนด้วยโอกาส

กล่าวสรุปได้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การดำเนินการจัดทำข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคลที่มีความชัดเจน และมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในด้านความสามารถทางการเรียน ด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ ด้านครอบครัว และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนโดยครูที่ปรึกษา ด้วยการใช่วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักและสำรวจตัวเอง ระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) เพิ่มสะสมผลงาน แบบบันทึกการตรวจสุขภาพ การสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน เป็นต้น

2. การคัดกรองนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2551: 16-19) อธิบายว่า การคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน แล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

2) กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การป้องกันและแก้ไข

3) กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มที่มีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องช่วยเหลือและแก้ปัญหาตามแต่กรณี

การจัดกลุ่มนักเรียนนี้ มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้น และมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้วความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญหาของนักเรียนจะมีน้อยลง มีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน

ผลการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรับรู้ได้ว่า ตนถูกจัดกลุ่มอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติ โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้ แม้ว่านักเรียนจะรู้ตัวว่าขณะนี้ตนมีพฤติกรรมอย่างไรหรือประสบ

กับปัญหาใดก็ตาม และเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกด้วย ดังนั้น ครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้หากครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครอง เพื่อการช่วยเหลือนักเรียน ก็ควรระมัดระวัง การสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกว่าเป็นบุตรหลานของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติแตกต่างจากเพื่อนนักเรียนอื่น ๆ ซึ่งอาจมีผลเสียต่อนักเรียนในภายหลังได้

2.1 แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนนั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของครูที่ปรึกษา และยึดถือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลักด้วย เพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกัน เป็นที่ยอมรับของครูในโรงเรียน รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ว่า ความรุนแรงหรือความถี่ของพฤติกรรมเท่าใดจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา

มธุริน แผลงจันทร์ (2554: 26) ได้สรุปเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน การพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา ซึ่งโรงเรียนต้องให้ความช่วยเหลือ ป้องกัน หรือแก้ไขปัญหามาแต่กรณี ด้วยการใช้ระเบียบสะสม การสังเกต การได้ข้อมูลจากครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องและเพื่อนนักเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (2556) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น สถานศึกษาควรมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ว่าความรุนแรงหรือความถี่เท่าไรจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา

2.2 การคัดกรองนักเรียน จะแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

2.2.1 กลุ่มปกติ หมายถึง นักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเองหรือสังคมส่วนรวมในด้านลบ

2.2.2 กลุ่มเสี่ยง นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่น เก็บตัวแสดงออกเกินขอบเขต การปรับตัวทางเพศไม่เหมาะสม ทดลองสิ่งเสพติด ผลการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไปในทางลบ

2.2.3 กลุ่มมีปัญหานักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาชัดเจน มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตประจำวันของตนเองหรือต่อสังคมส่วนรวมในด้านลบ

2.3 วิธีการทำการคัดกรองนักเรียน

2.3.1 ทำ SDQ

2.3.2 จัดกลุ่มนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา

2.4 เครื่องมือในการคัดกรองนักเรียน

2.4.1 แบบประเมิน SDQ

2.4.2 เกณฑ์การคัดกรองที่ฝ่ายปกครองของโรงเรียนตั้งขึ้น

2.5 การคัดกรองนักเรียน (ด้านครอบครัวและสิ่งแวดล้อม)

2.5.1 ด้านครอบครัว อยู่กับครอบครัวซึ่งเอาใจใส่ดูแลอย่างดี ครอบครัวอบอุ่น มีปัญหาภายในครอบครัวบ้างเล็กน้อย สมาชิกในครอบครัวไม่มีความผูกพัน มีปัญหาครอบครัวรุนแรง (หย่าร้าง แยกกันอยู่ ชัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัว)

2.5.2 ฐานะครอบครัว มีฐานะมั่นคงหรือไม่มีปัญหาเดือดร้อนทางการเงิน มีปัญหาทางการเงินบ้าง ต้องยืมเงิน กู้เงินบางครั้ง มีปัญหาทางการเงินมาก รายได้ไม่พอกับรายจ่าย มีหนี้สินมาก

2.5.3 ที่อยู่อาศัย อยู่กับครอบครัวญาติมีผู้ปกครองดูแล หอพักที่มีการดูแลเข้มงวด แยกเพศ อยู่บ้านคนเดียว อยู่หอพักรวมดูแลไม่เข้มงวด ไม่มีที่อยู่แน่นอน อาศัยอยู่กับเพื่อนไปเรื่อย ๆ หอพักที่มีการมั่วสุม

2.5.4 สภาพแวดล้อม อยู่ในชุมชนที่ดี ไม่มีแหล่งยาเสพติด อยู่ในชุมชนที่มีปัญหาภายในชุมชนเล็กน้อย เริ่มมียาเสพติดแพร่ระบาด ชุมชนแออัดที่มีปัญหาภายในชุมชนมาก ชุมชนเป็นแหล่งยาเสพติด

2.5.5 การคบเพื่อน คบกลุ่มเพื่อนที่ดี เรียนดี กิจกรรมดี ไม่ค่อยมีเพื่อน คบเพื่อนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง คบเพื่อนส่อทางชู้สาว แยกตัวเอง มั่วสุมทางเพศ อยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ติดยาเสพติด หรือมีปัญหา

จริยา เนียมสวัสดิ์ (2557: 17-18) การคัดกรองนักเรียนเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกการคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดขึ้น สถานศึกษาควรมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ว่าความรุนแรงหรือความถี่เท่าไรจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา

การคัดกรองนักเรียนจะแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม

1) กลุ่มปกติ หมายถึง นักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเองหรือสังคมส่วนรวมด้านลบ

2) กลุ่มเสี่ยง หมายถึง นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่น เก็บตัว แสดงออกเกินขอบเขต การปรับตัวทางเพศที่ไม่เหมาะสม ทดลองสิ่งเสพติด ผลการเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางลบ

3) กลุ่มมีปัญหา หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาชัดเจน มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตประจำวันของตนเองหรือต่อสังคมส่วนรวมในด้านลบ

จากการคัดกรองจะพบเด็กที่มีความต้องการพิเศษแทรกอยู่ในเด็กทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่

- 1) เด็กที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น
- 2) เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
- 3) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- 4) เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย
- 5) เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
- 6) เด็กที่มีความบกพร่องทางอารมณ์และพฤติกรรม
- 7) เด็กออทิสติก

8) เด็กอัจฉริยะ

ดังนั้น สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กเหล่านี้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

จูดิกรณ นิสสัย (2558: 28) การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานพิจารณาข้อมูลของนักเรียนจากระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก และแบบสัมภาษณ์เด็ก เพื่อนำมาทำการจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา

ศิริ โชคสกุล (2559: 18) การคัดกรองนักเรียน คือ การดำเนินงานโดยการใช้ข้อมูลนักเรียนของครูในด้านความสามารถ ด้านผลการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ ด้านความประพฤติ เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

- 1) กลุ่มปกติ
- 2) กลุ่มเสี่ยงมีปัญหา
- 3) กลุ่มมีปัญหา

โดยที่มีการประชุมกันในโรงเรียนเพื่อหาหลักเกณฑ์และมาตรฐานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เป็นที่ยอมรับของครูที่ปรึกษา หรือครูประจำชั้นในโรงเรียนเพื่อใช้เป็นเกณฑ์การคัดกรอง

กล่าวสรุปได้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่มีความชัดเจนตามที่ทางโรงเรียนกำหนด โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการคัดกรอง นำผลการคัดกรองแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ นักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา จากนั้นนำผลการประเมินไป ปรับปรุงแก้ไข พัฒนา และดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2551: 19-23) อธิบายว่า การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มที่มีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

3.1 วิธีการและเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมพัฒนานักเรียน

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ

- 3.1.1 การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom)
- 3.1.2 การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting)

สุมาลี ทองงาม (2555: 34) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มมีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาได้กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือ

ชุมชนคาดหวังต่อไป วิธีการและเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมนักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ

- 1) การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom)
- 2) การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting)

มธุริน แผลงจันทิก (2554: 29) สรุปว่า การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนมีคุณภาพมากขึ้น

ชมรมจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นแห่งประเทศไทย (2557) กล่าวถึง การส่งเสริมนักเรียนว่า การเสริมลักษณะเด่นโดยฝึกความสามารถด้านอื่นไปพร้อมกัน แต่ละคนมีจุดเด่น ความชอบ ความถนัด แตกต่างกัน แต่ก็ยังมีส่วนที่ต้องส่งเสริมด้านอื่นอีก ดังนั้นการเลือกกิจกรรมเฉพาะจนเกิดการเรียนรู้ เช่น การเรียนพิเศษ การเรียนเปียโน คอมพิวเตอร์ ฝึกพูดภาษา ทำกับข้าว วาดรูป จะฝึกได้สั้น ๆ เช่น 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แต่สม่ำเสมอ จะช่วยให้เกิดความสามารถเกิดขึ้นในระยะยาวได้ แต่จะได้เพื่อน หรือต้องปรับตัวเข้ากับคนอื่นน้อยกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับ การเข้าค่ายฤดูร้อนระยะยาวที่เน้น การอยู่ร่วมกับคนอื่น ช่วยตัวเอง ต้องตัดสินใจ ได้ตื่นเต้นผจญภัย ต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้า จะช่วยพัฒนาทักษะในด้านอารมณ์ การปรับตัว และการเข้าสังคมได้จริงจัง

ศิริ โชคสกุล (2559: 19) การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง กระบวนการในการจัด กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนทุกคน ทุกกลุ่ม ที่มีครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นคอยดูแลให้มีคุณภาพมากขึ้น คือ

- 1) กิจกรรมโฮมรูม (Homeroom)
- 2) กิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting)

ซึ่งจะช่วยส่งเสริมและป้องกันนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง ได้พัฒนาการเรียนรู้ ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และไม่กลายเป็นนักเรียนกลุ่มมีปัญหา อีกทั้งยังเป็นการช่วยให้นักเรียน กลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา กลับมามีพฤติกรรมที่ดีขึ้น

กล่าวสรุปได้ว่า การพัฒนาและส่งเสริม หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแล ไม่ว่าจะ เป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มมีปัญหา พัฒนา ให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรม โฮมรูม ประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) สอนซ่อมเสริม และการจัดกิจกรรมตามความต้องการ ของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

4. การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข

กรมสุขภาพจิต (2551: 23-31) อธิบายว่า ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษา ควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียม แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จำเป็น อย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไข ปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไข ปัญหา ของนักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคล ที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

4.1 วิธีการและเครื่องมือเพื่อการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

การป้องกันและแก้ไข้ปัญหาให้กับนักเรียนนั้นมีหลายเทคนิค วิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมี 2 ประการ คือ

4.1.1 การให้การปรึกษาเบื้องต้น

4.1.2 การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกัน และแก้ไข้ปัญหา

4.2 ข้อพึงตระหนักในการป้องกันและแก้ไข้ปัญหาของนักเรียน

4.2.1 การรักษาความลับ

1) เรื่องราวข้อมูลของนักเรียนที่ให้การช่วยเหลือแก้ไข้ ต้องไม่นำไปเปิดเผย ยกเว้นเพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือนักเรียนกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ระบุชื่อ-สกุลจริงของนักเรียน และการเปิดเผยควรเป็นไปในลักษณะที่ไม่ให้เกียรตินักเรียน

2) บันทึกข้อมูลการช่วยเหลือนักเรียน ควรเก็บไว้ในที่เหมาะสม และสะดวกในการเรียกใช้

3) การรายงานการช่วยเหลือนักเรียน ควรรายงานในส่วนที่เปิดเผยได้ โดยให้เกียรติ และคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ

4.2.2 การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

1) การป้องกัน การแก้ไข้ปัญหาของนักเรียน ต้องพิจารณาสาเหตุของการที่จะป้องกันหรือสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วน และหาวิธีป้องกันหรือวิธีแก้ไข้ปัญหาให้เหมาะสมกับสาเหตุ นั้น ๆ เพราะสาเหตุของปัญหามิได้เกิดจากสาเหตุเพียงสาเหตุเดียว แต่อาจจะเกิดจากหลายสาเหตุที่เกี่ยวข้องเนื่องสัมพันธ์กัน

2) ปัญหาที่เหมือนกันของนักเรียนแต่ละคน ไม่จำเป็นต้องเกิดจากสาเหตุที่เหมือนกัน และวิธีการช่วยเหลือที่ประสบความสำเร็จกับนักเรียนคนหนึ่ง ก็อาจไม่เหมาะสมกับนักเรียนอีกคนหนึ่ง เนื่องจากความแตกต่างของบุคคล ดังนั้นการช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะการให้การปรึกษา จึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือสำเร็จตายตัว เพียงแต่มีแนวทาง กระบวนการ หรือทักษะการช่วยเหลือที่ครูแต่ละคนสามารถเรียนรู้ ฝึกฝน เพื่อการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละปัญหาในนักเรียนแต่ละคน

พัตมนศักดิ์ ภูมิโคกรักษ์ (2552: 7) กล่าวว่า การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข้ หมายถึง ขั้นตอนการแก้ไข้ปัญหานักเรียน ประกอบด้วย การให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและการแก้ไข้ปัญหา

สมาลี ทองงาม (2555: 37) กล่าวว่า การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข้ต้องพิจารณาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วน และหาวิธีการช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสาเหตุ นั้น ๆ เพราะปัญหามิได้เกิดจากสาเหตุเดียว แต่อาจจะเกิดจากหลายสาเหตุที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ปัญหาที่เหมือนกันของนักเรียนแต่ละคนไม่จำเป็นต้องเกิดจากสาเหตุที่เหมือนกัน และวิธีการช่วยเหลือที่ประสบความสำเร็จกับนักเรียนคนหนึ่ง ก็อาจไม่เหมาะสมกับนักเรียนอีกคนหนึ่งเนื่องจากความแตกต่างของบุคคล ดังนั้น การช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะการให้คำแนะนำปรึกษาจึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือสำเร็จตายตัว เพียงแต่มีแนวทาง กระบวนการหรือทักษะการช่วยเหลือที่ครูแต่ละคนสามารถเรียนรู้ ฝึกฝน เพื่อการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละปัญหาในนักเรียนแต่ละคน

นฤพล กองทรัพย์ (2556: 20) กล่าวว่า การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข หมายถึง การให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ตลอดจนการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมเสริม หลักสูตร กิจกรรมในห้องเรียน โดยเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับปัญหา บุคลิกลักษณะและสภาพแวดล้อมของนักเรียนแต่ละคน

จตุภรณ์ นิสสัย (2558: 41) กล่าวว่า การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข หมายถึง การวิเคราะห์สาเหตุปัญหาของนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มมีปัญหา กำหนดวิธีการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนทำการประสานงานกับ ผู้ที่เกี่ยวข้องมีการประเมินและติดตามผลการดำเนินงาน

กล่าวสรุปได้ว่า การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข หมายถึง การพิจารณาสาเหตุของการที่จะป้องกันหรือสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วนและจัดกิจกรรมในการดูแลอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การให้คำปรึกษา เบื้องต้น การติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมซ่อมเสริม โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง

5. การส่งต่อนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2551: 31-34) อธิบายว่า ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาตามกระบวนการในข้อ 4 นั้น อาจมีบางกรณีที่มีปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้ย่ำแย่เป็นบทบาบทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเท่านั้น ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้นหรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข การส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ คือ

1) การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือ นักเรียนได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง เป็นต้น การส่งต่อภายใน หากส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองจะเป็นการแก้ไข ปัญหาที่ยากต่อการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น ปัญหาเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก ปัญหาพฤติกรรมที่ซับซ้อนหรือรุนแรง เป็นต้น ครูที่รับต่อต้องมีการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบและประสานการทำงานกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ

2) การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก หากเกิดกรณียากต่อการช่วยเหลืออีกก็ต้องส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอกเช่นกัน

ปรีดี เปรมภูษิตานนท์ (2552: 10) กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียน หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาส่งต่อนักเรียนที่พิจารณาแล้วเห็นว่ายากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วพฤติกรรมไม่ดีขึ้น โดยครูที่ปรึกษาต้องเร่งประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือต่อให้ทราบล่วงหน้าในวัน เวลา สถานที่เพื่อการส่งต่อ พร้อมทั้งสรุปข้อมูลการช่วยเหลือเบื้องต้นและผลการดำเนินงาน

จริยา เนียมสวัสดิ์ (2557: 22) กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียน เป็นในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา ตามกระบวนการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนนั้น ในกรณีที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน กรณีที่ได้ก็มีความสามารถพิเศษหรือเด็กอัจฉริยะ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

เด็กด้อยโอกาส ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้นการส่งต่อ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) การส่งต่อภายใน ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา ส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องที่สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหา และความต้องการของนักเรียน

2) การส่งต่อภายนอก เป็นการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียน กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา โดยครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้อง เป็นผู้ดำเนินการส่งต่อและมีการติดต่อรับทราบผลการช่วยเหลือเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการส่งต่อเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

จตุติกรณ์ นิสสัย (2558: 43) กล่าวว่า การส่งต่อ หมายถึง การช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา ประสานงานกับครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครอง ในการส่งต่อสำหรับนักเรียนที่มีปัญหา ยากต่อการช่วยเหลือ และการส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียน หรือผู้เชี่ยวชาญกับปัญหาของนักเรียนโดยตรง

ศิริ โชคสกุล (2559: 22) กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียน หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือ นักเรียนในกรณีที่ยากต่อการแก้ไข บางปัญหาที่ยากต่อการแก้ไขโดยครูที่ปรึกษาอาจจะส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองเพื่อที่จะช่วยแก้ไข ครูที่ได้รับต่อการช่วยเหลือนักเรียนจากครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาแล้วนั้น จะต้องทำการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ แต่ถ้าไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ก็ควรส่งดำเนินการให้กับผู้เชี่ยวชาญโดยตรง

วิธีการดำเนินการของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการส่งต่อนักเรียนแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

1) การส่งต่อภายใน คือ การที่ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหานักเรียนได้ จึงส่งต่อให้ครูท่านอื่นเป็นผู้ช่วยเหลือ เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง หรือครูพยาบาล

2) การส่งต่อภายนอก คือ การที่ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก หลังจากที่ให้การช่วยเหลือแล้วเห็นว่าไม่สามารถช่วยเหลือได้ในการส่งต่อไม่ว่าจะเป็นภายนอกหรือภายใน ครูที่ส่งต่อต้องชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงเหตุผลในการส่งต่อด้วย และควรนัดวัน เวลา สถานที่กับผู้ที่รับต่อเพื่อความเป็นระบบในการดำเนินการและเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

กล่าวสรุปได้ว่า การส่งต่อนักเรียน หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาส่งนักเรียนที่มีปัญหา ยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วพฤติกรรมไม่ดีขึ้นไปยังผู้เชี่ยวชาญ หลังจากดำเนินการแก้ไข ปัญหาในเบื้องต้น โดยมีการประสานงานระหว่างกัน และมีการบันทึกข้อมูลการส่งต่อที่ชัดเจนและต่อเนื่อง

บริบทการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เป็นหน่วยงานทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ. 2560 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ซึ่งแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็น 9 กลุ่ม 1 หน่วย ดังนี้

- 1) กลุ่มอำนวยการ
- 2) กลุ่มบริหารงานบุคคล
- 3) กลุ่มนโยบายและแผน
- 4) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
- 5) กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
- 6) กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
- 7) กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 8) กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 9) กลุ่มกฎหมายและคดี
- 10) หน่วยตรวจสอบภายใน

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดกระบี่ เป็นจังหวัดขนาดเล็กที่มีมากด้วยทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมอันเก่าแก่ การผสมผสานการดำรงชีวิตของผู้คนที่ต่างเชื้อชาติ ต่างศาสนา และความเชื่อที่แตกต่างอย่างกลมกลืน ตั้งอยู่ทางด้านฝั่งทะเลตะวันตกของภาคใต้ติดกับทะเลอันดามัน อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ไปตามทางหลวงแผ่นดินประมาณ 814 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 4,708.512 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,942,820 ไร่

มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดพังงา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดตรัง และทะเลอันดามัน

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดตรัง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดพังงา และทะเลอันดามัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีอาคารสำนักงาน 2 แห่ง ดังนี้

1) สำนักงานหลัก ตั้งอยู่ที่ถนนกระบี่ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ รหัสไปรษณีย์ 81000 หมายเลขโทรศัพท์ 0-7561-1802, 0-7561-1182, 0-7561-2968

โทรสาร 0-7562-2101 Website: <http://www.krabi.edu.net>

2) ศูนย์การเรียนรู้ ตั้งอยู่ที่ ถนนอุตรกิจ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

1.2 เขตพื้นที่บริการด้านการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีเขตพื้นที่บริการครอบคลุมพื้นที่ 8 อำเภอของจังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย อำเภอเมืองกระบี่ อำเภออ่าวลึก อำเภอเขาพนม อำเภอเหนือคลอง อำเภอคลองท่อม อำเภอเกาะลันตา อำเภอลำทับ และอำเภอปลายพระยา

ตาราง 1 จำนวนโรงเรียนตามเขตพื้นที่บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จำนวน 210 โรงเรียน

อำเภอ	จำนวนโรงเรียน	อำเภอ	จำนวนโรงเรียน
เมืองกระบี่	35	เหนือคลอง	35
เขาพนม	21	คลองท่อม	35
อ่าวลึก	29	เกาะลันตา	23
ปลายพระยา	21	ลำทับ	11

2. ข้อมูลพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เป็นหน่วยงานทางการศึกษา มีข้อมูลพื้นฐานดังนี้

ตาราง 2 จำนวนสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

ที่	ขนาดสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่	จำนวน
1.	ขนาดที่ 1 (นักเรียน 120 คนลงมา)	90
2.	ขนาดที่ 2 (นักเรียน 121 – 200 คน)	60
3.	ขนาดที่ 3 (นักเรียน 201 – 300 คน)	29
4.	ขนาดที่ 4 (นักเรียน 301 – 499 คน)	18
5.	ขนาดที่ 5 (นักเรียน 500 – 1,499 คน)	12
6.	ขนาดที่ 6 (นักเรียน 1500 – 2,499 คน)	1
	รวม	210

ตาราง 3 ข้อมูลจำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา

ที่	ตำแหน่ง	จำนวน
1.	ผู้อำนวยการโรงเรียน	208
2.	รองผู้อำนวยการโรงเรียน	32
3.	ครู	1,631
4.	ครูผู้ช่วย	416
5.	พนักงานราชการ	57
6.	ครูอัตราจ้าง	53
7.	ลูกจ้างประจำ	75
8.	ลูกจ้างชั่วคราว	268
	รวม	2,740

3. นโยบายและทิศทางการจัดการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ปีงบประมาณ 2562-2565

3.1 วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรคุณภาพ มีวัฒนธรรมในการทำงาน เพื่อการบริการที่ดี รับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

3.2 พันธกิจ

3.2.1 จัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนได้รับการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและทั่วถึง

3.2.2 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่มาตรฐานสากล โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.3 พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

3.2.4 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ

3.2.5 จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

3.2.6 พัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

3.3 จุดมุ่งหมายองค์กร “คนสำราญ งานสำเร็จ”

3.4 ค่านิยมองค์กร “ซื่อสัตย์สุจริต จิตบริการ ทำงานเป็นทีม”

3.5 เป้าประสงค์

3.5.1 ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่สากล

3.5.2 ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.5.3 ผู้เรียนทุกคนมีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

3.5.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มตามศักยภาพ

3.5.5 สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDG) และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.5.6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

3.6 นโยบาย

นโยบายที่ 1 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาติ

นโยบายที่ 2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

นโยบายที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

นโยบายที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

นโยบายที่ 5 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

นโยบายที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา

4. จุดเน้น/แนวทางดำเนินการ

เน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละระดับการศึกษา ดังนี้

4.1 ระดับปฐมวัย “พัฒนาการครบทุกด้าน”

4.2 ระดับประถมศึกษา “อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น”

4.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น “การค้นพบตนเอง”

4.4 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย “ทักษะพื้นฐานอาชีพ และการมีงานทำ”

5. จุดเน้น ตัวชี้วัด เป้าหมายตัวชี้วัด และมาตรการ

นโยบายที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ตาราง 4 จุดเน้น ตัวชี้วัด เป้าหมายตัวชี้วัด และมาตรการ

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	โครงการ
1. ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถเข้าเรียนในสถานศึกษาที่มีคุณภาพเป็นมาตรฐานเสมอกัน	100	1. โครงการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา
2. ร้อยละของผู้เรียนได้รับจัดสรรงบประมาณอุดหนุนอย่างเพียงพอ และเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริง โดยคำนึงถึงความจำเป็นตามสภาพพื้นที่ ภูมิศาสตร์ สภาพทางเศรษฐกิจ และที่ตั้งของสถานศึกษา และความต้องการจำเป็นพิเศษสำหรับผู้พิการ	100	1. โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวม
3. ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับการสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ และอุปกรณ์ดิจิทัล (Digital Device) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ อย่างเหมาะสมเพียงพอ	100	1. พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบเทคโนโลยีดิจิทัล
4. ร้อยละของครูที่ได้รับการสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ และอุปกรณ์ดิจิทัล (Digital Device) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน	100	1. โครงการซ่อมบำรุงระบบอุปกรณ์ 2. โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีฯ
5. ร้อยละของสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐานอย่างเหมาะสมตาม บริบท ด้านประเภท ขนาด และพื้นที่	100	1. โครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 2. โครงการนิเทศเชิงบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
6. จำนวนสถานศึกษาที่นำเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มาใช้เป็น เครื่องมือในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	100	1. โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	โครงการ
7. ร้อยละของสถานศึกษาที่มีระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียนและการแนะแนวที่มีประสิทธิภาพ	100	1. โครงการการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและคุ้มครองนักเรียน 2. โครงการพัฒนาและสร้างเสริมศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์
8. ร้อยละของสถานศึกษาที่มีระบบฐานข้อมูลประชากรวัยเรียนและสามารถนำมาใช้ในการวางแผนจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	100	1. โครงการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา

นโยบายที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

1) สร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1.1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

1.1.1) ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ตลอดจนการกำกับติดตาม และประเมินผล

1.1.2) จัดทำฐานข้อมูลประชากรวัยเรียน เพื่อเก็บรวบรวม เชื่อมโยงข้อมูลศึกษาวิเคราะห์ เพื่อวางแผนการจัดการบริการการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

1.2) สถานศึกษา

1.2.1) ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชนวางแผนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่รับผิดชอบ

1.2.2) ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน เอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับพื้นที่จัดทำแผนการรับนักเรียนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

1.2.3) ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำสำมะโนประชากรวัยเรียน (อายุ 0-6 ปี) เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษา

1.2.4) ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ติดตาม ตรวจสอบ เด็กวัยเรียนได้เข้าถึงบริการการเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง ครบถ้วน

1.2.5) ร่วมมือกับองค์กรปกครองระดับพื้นที่ ชุมชน ภาคเอกชน และทุกภาคส่วน บริหารจัดการทรัพยากรในชุมชนให้สามารถใช้ร่วมกับได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.6) ร่วมมือกับองค์กรปกครองระดับพื้นที่ จัดอาหาร อาหารเสริม (นม) ให้ผู้เรียนอย่างเพียงพอมีคุณภาพ

1.2.7) ร่วมมือกับองค์กรปกครองระดับพื้นที่ สนับสนุนให้ผู้เรียนที่อยู่ห่างไกล ได้เดินทางไปเรียนอย่างปลอดภัยทั้งไปและกลับ

2) การยกระดับสถานศึกษาในสังกัดทุกระดับและทุกประเภทให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ตามบริบทของพื้นที่ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

2.1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่จัดทำมาตรฐานสถานศึกษาให้มีคุณภาพในด้านต่าง ๆ เช่น

2.1.1) มาตรฐานด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

2.1.2) มาตรฐานด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.1.3) มาตรฐานด้านระบบความปลอดภัยของสถานศึกษา

2.1.4) มาตรฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เป็นต้น การกำหนด มาตรฐานสถานศึกษาด้านต่าง ๆ ดังกล่าวให้พิจารณาตามบริบทของสภาพทางภูมิศาสตร์ ประเภท และขนาดของสถานศึกษาเป็นสำคัญ

2.2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา สถานศึกษาระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด โรงเรียนขนาดเล็ก และสถานศึกษาประเภทอื่น ให้มีคุณภาพและตามมาตรฐานที่กำหนด โดยเน้นสถานศึกษาระดับตำบล โรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ ห่างไกล และโรงเรียนขนาดเล็กตามโครงการพิเศษ

2.3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ส่งเสริม สนับสนุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินสถานศึกษาในทุกมิติ

3) จัดสรรงบประมาณสนับสนุนผู้เรียนทุกกลุ่ม และสถานศึกษาทุกประเภทอย่างเหมาะสม และเพียงพอ เป็นมาตรการเพื่อการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงการบริการ การศึกษาที่มีคุณภาพ โดยการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเพื่อให้เด็กวัยเรียนทุกคนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอย่างเพียงพอและเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริง โดยคำนึงถึง ความจำเป็นตามสภาพพื้นที่ ภูมิศาสตร์ สภาพทางเศรษฐกิจ และที่ตั้งของสถานศึกษา จัดหาทุนการศึกษา เพิ่มเติมเพื่อช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่น เป็นพิเศษให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และจัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ และงบลงทุน ให้สถานศึกษาอย่างเหมาะสม และเพียงพอโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

3.1) ศึกษา วิเคราะห์ ความเหมาะสมของงบประมาณในการสนับสนุนให้กับผู้เรียน และสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและเพียงพอ สอดคล้องกับสถานภาพและพื้นที่

3.2) ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาจัดทำแผนงบประมาณการศึกษาอย่างอิสระ โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ประกอบการจัดทำแผนงบประมาณก่อนเสนอหน่วยงานต้นสังกัด

3.3) ประสานความร่วมมือกับกองทุนความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อจัดสรรงบประมาณให้เด็กวัยเรียนกลุ่มขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

3.4) ส่งเสริม สนับสนุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสนับสนุนกระบวนการจัดทำแผนงบประมาณและติดตาม กำกับการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใส

4) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่มีแนวทางการดำเนินการดังนี้

4.1) ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษามีระบบโครงข่ายสื่อสารโทรคมนาคมที่มีประสิทธิภาพ และมีความปลอดภัยสูง

4.2) ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษามีระบบคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะด้านการรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) แก่ผู้เรียน

4.3) ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาปรับปรุงพัฒนาห้องเรียนให้เป็นห้องเรียนที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) ในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

4.4) ส่งเสริม สนับสนุน อุปกรณ์ดิจิทัล (Digital Device) สำหรับผู้เรียนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองนำไปสู่การสร้างการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

4.5) ส่งเสริม สนับสนุน อุปกรณ์ดิจิทัล (Digital Device) และพัฒนาการสอนทักษะดิจิทัล (Digital Pedagogy) สำหรับครูอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.6) ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาใช้เทคโนโลยีการเรียนการสอนทางไกล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (Distance Learning Technology: DLT)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

นิมิต เจียมตน (2552: 80) ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า 1) การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งต่อ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ 2) ครูที่ปรึกษาที่สังกัดขนาดโรงเรียนต่างกันมีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่ปรึกษาที่สังกัดโรงเรียนขนาดใหญ่มีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงกว่าครูที่ปรึกษาที่สังกัดโรงเรียนขนาดกลางทั้งโดยรวมและรายด้าน และ 3) ครูที่ปรึกษาที่มี

ระดับชั้นของครูที่ปรึกษาต่างกันมีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคลและด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีการ บริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงกว่า ครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

รุจิราภรณ์ คำศิลา (2552: 74) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการคัดกรองนักเรียนมีปัญหามากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ

สมนึก นาทวยทราย (2552: 62) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานเขตภาคเหนือ พบว่า รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเขตภาคเหนือ มีปัจจัยส่งผลต่อประสิทธิผลของระบบฯ ดังนี้ 1) คุณลักษณะของทีมนำ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นมืออาชีพ สามารถบริหารจัดการเชิงระบบทั้งหลักคิด หลักการ และหลักปฏิบัติเพื่อคุณภาพของนักเรียนเป็น สำคัญ 2) คุณลักษณะของทีมประสาน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ต้องเป็นมือประสานอาชีพ มีบุคลิกลักษณะเป็นธาตุ 4 คือ ดิน น้ำ ไฟ และลม สามารถประสานสัมพันธ์กับเครือข่ายครู เครือข่ายผู้ปกครองและชุมชน เครือข่ายนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อระดมสรรพกำลังให้เกิดพลังขับเคลื่อนระบบฯ ไปสู่ความสำเร็จ มีคุณภาพมาตรฐาน เข้มแข็ง ยั่งยืน และเผยแพร่ได้ 3) คุณลักษณะของทีมทำ ครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลสำคัญยิ่ง ซึ่งต้องดำเนินงานตามระบบฯ 5 กระบวนการมีส่วนร่วม โดยยึดหลักอิทธิบาท 4 (ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา) ของพระพุทธเจ้า เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ลงมือปฏิบัติจริงด้วยความมุ่งมั่น บันทึกข้อมูล การกำหนดงาน วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินผล เพื่อทบทวนและพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง และยั่งยืน 4) คุณลักษณะของเครือข่ายผู้ปกครองและชุมชน เครือข่ายผู้ปกครองและชุมชน มีความจำเป็นและสำคัญในการขับเคลื่อนระบบฯ เสริมสร้างความเข้มแข็ง รวมทั้งประสานและสนับสนุนข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลนักเรียน 5) คุณลักษณะของเครือข่ายนักเรียน ภาวะผู้นำ/ผู้ตาม การเรียนรู้และความรับผิดชอบบทบาทหน้าที่ การทำงานเป็นทีม การเสริมสร้างวินัยเชิงบวก และการสื่อสาร 6) คุณลักษณะ ครูประจำวิชา ได้แก่ ช่วงอายุ ประสบการณ์ จิตสาธารณะ และการส่งข้อมูล รวมทั้งอัตราส่วนจำนวนนักเรียนต่อครูต้องเหมาะสม และ 7) การพัฒนาทีมงาน ได้แก่ การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและความเข้าใจในระบบฯ เสริมสร้างสมรรถนะในการวิเคราะห์ปัญหาและวิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

นิกัญชลา ลั่นเหลือ (2554: 205-242) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกปัจจัย และ 3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อ

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์จากมากไปหาน้อย คือ บรรยากาศองค์การ (0.87) การสื่อสาร (0.15) ความฉลาดทางอารมณ์ (-0.04) และความคิดสร้างสรรค์ (-0.14) สำหรับอิทธิพลรวมจากมากไปหาน้อย คือ บรรยากาศองค์การ (0.87) ความฉลาดทางอารมณ์ (0.55) การสื่อสาร (0.15) และความคิดสร้างสรรค์ (-0.14)

ผล พรหมทอง (2555: 77-78) ได้ศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน นวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เพราะระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ในการดำเนินงานนั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียนโดยเฉพาะครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษา ซึ่งการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน นวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการกำหนดนโยบายการควบคุมดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และมีการนิเทศติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

จิณณภักดิ์ ชูหนู (2555: 48) ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษาสงขลา ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทองคำ พิมพา (2556: 76-79) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า ระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการสร้างวิสัยทัศน์ ตามลำดับ

สุวิทย์ ยอดสละ (2556: 188) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การสร้างพลังอำนาจ การเป็นแบบอย่างที่ดี การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ การสร้างวิสัยทัศน์ และการสื่อสารวิสัยทัศน์ ตามลำดับ ส่วนความต้องการในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การสร้างพลังอำนาจ การเป็นแบบอย่างที่ดี การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ การสร้างวิสัยทัศน์ และการสื่อสารวิสัยทัศน์ ตามลำดับ

นนทิพร สาน้อย (2557: 105-119) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์มีเพียง 3 ปัจจัย ตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์จากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยการสื่อสาร ปัจจัยความคิดสร้างสรรค์ และปัจจัยการจัดการข้อมูล ตามลำดับ เขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้ 3.1) สมการในรูปคะแนนดิบ $Y = 0.475 + 0.259T2 + 0.339T1 + 0.281T3$ และ 3.2) สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z = 0.279Z2 + 0.354Z1 + 0.288Z3$

กัลยา พรหมรัตน์ (2559: 68) ศึกษาวิจัยการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการส่งเสริมนักเรียน 2) ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และ 3) แนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ จำนวน 31 รายการ ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 7 รายการ ด้านการคัดกรองนักเรียน 6 รายการ ด้านการส่งเสริมนักเรียน 8 รายการ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา 5 รายการ และด้านการส่งต่อนักเรียน 5 รายการ

จากงานวิจัยในประเทศสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่มีผลต่อการบริหารงานสถานศึกษา ผู้นำสามารถสร้างแรงบันดาลใจและจูงใจให้บุคลากรได้ดำเนินงานอย่างเต็มความสามารถและปฏิบัติงานให้สูงขึ้น

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Kennedy and Dresser. (2005) ได้ทำการวิจัยการสร้างสมรรถนะพื้นฐานในการปฏิบัติงาน “Creating a Competency - Based Workplace” พบว่า ความฉลาดและความสามารถของมนุษย์ จะทำให้องค์กรไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ความสามารถที่ลูกจ้างนำมาใช้ในการจัดงานทำให้งานเกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การขับเคลื่อนการทำงานขององค์กรต้องอาศัยความสามารถของคณะทำงาน การจัดการโดยใช้ความสามารถและยุทธศาสตร์ทางธุรกิจการกำจัดจุดอ่อนและกำจัดคู่แข่ง เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ ต้องอาศัยกระบวนการและความสามารถเฉพาะได้อย่างไรให้เหมาะสมกับงาน และจะจัดการกับผลกระทบต่อความสามารถด้วยโปรแกรม

Thomas (2005) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และบรรยากาศภายในโรงเรียนในรัฐโอไอโอ ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ส่งผลทางบวกต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ และ

ส่งผลทางบวกต่อบรรยากาศภายในโรงเรียน และบรรยากาศภายในโรงเรียนส่งผลทางบวกต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

Douglas (2017) ได้ศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีความผิดปกติทางอารมณ์หรือพฤติกรรม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความต้องการบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ให้มีรูปแบบทางเลือกที่ต้องการได้รับการสนับสนุนเพื่อให้มีความเข้าใจที่ดีขึ้น มีการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาเป็นรายบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความผิดปกติทางอารมณ์หรือพฤติกรรม มีการประสานงานไปยังผู้เกี่ยวข้อง เมื่อนักเรียนเข้าสู่ช่วงวัยที่เหมาะสมจะต้องได้รับความร่วมมือจากครอบครัว เพื่อให้การสนับสนุนพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางบวก การเตรียมความพร้อมของนักเรียน การวางแผนการศึกษาที่ดีจะทำให้นักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรม มีการปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองไปในทางที่ดีขึ้น ครอบครัว ชุมชนมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก นักเรียนควรได้รับการศึกษาและบริการทางสังคมเพื่อให้พวกเขาสามารถเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

Gunderson (2017) ได้ศึกษาการใช้การประชุมสร้างสรรค์ในโรงเรียน ซึ่งเรียกชื่อเฉพาะว่าการประชุมกลุ่มครอบครัวในการศึกษาแก้ปัญหาเด็กนักเรียนหนีเรียน โดยให้ผู้ปกครองที่มีลูกหลานหนีเรียนได้เข้าร่วมประชุม ปรึกษาหารือวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกลุ่มครอบครัวประกอบด้วยกลุ่มเสียงต่ำ กลุ่มเสียงปานกลาง และกลุ่มเสียงสูง โดยกลุ่มเสียงต่ำเป็นกลุ่มนักเรียนที่เคยได้รับการลงโทษจากทางโรงเรียนบ้าง และกลุ่มเสียงสูงนักเรียนเคยได้รับการลงโทษจากโรงเรียนอย่างรุนแรง ในการประชุมผู้ปกครองนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม การประชุมมีลักษณะกันเอง ยอมรับฟังซึ่งกันและกัน ทุกคนมีสิทธิแสดงความคิดเห็นในการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหานักเรียนหนีเรียนของผู้ปกครอง ได้ร่วมพลังที่จะสร้างสรรค์ครอบครัว และได้ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน โรงเรียนได้ให้โอกาสครอบครัวต่าง ๆ เสนอแนวคิดที่เป็นประโยชน์อันจะนำไปสู่ข้อสรุป เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทางโรงเรียนต่อไป กระบวนการประชุมผู้ปกครองซึ่งเป็นกระบวนการที่เรียบง่าย ผลการดำเนินการเป็นพลวัตร มีผลทางบวกต่อนักเรียน ครอบครัว และทางโรงเรียน ยังมีผลสำคัญต่อการมาโรงเรียนของนักเรียน ซึ่งวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวมีประสิทธิภาพดีกว่ารูปแบบการแก้ปัญหานักเรียนหนีเรียนในปัจจุบัน

Jackson (2017) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการจัดกลุ่มที่ปรึกษาปัญหาพฤติกรรมด้านชวามปัญญา โดยเน้นเทคนิคการควบคุมตนเอง ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมในชั้นเรียนและประสิทธิภาพในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมนี้มีผลกระทบในด้านบวกที่มีผลต่อพฤติกรรมในชั้นเรียนและประสิทธิภาพในตนเอง โดยมีข้อเสนอแนะควรปฏิบัติงานกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมในชั้นเรียนแบบแปลกแยกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้วิธีการปฏิบัติอย่างจริงจังกับนักเรียนเหล่านี้ ผู้แนะนำแนวต้องมีความสามารถในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาพฤติกรรมมากขึ้น

จากงานวิจัยต่างประเทศสรุปได้ว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการช่วยเหลือนักเรียนมีปัญหาที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องเข้าใจและรับรู้ข้อมูลทั้งในด้านการเรียน พฤติกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการแก้ปัญหาต่อไป โดยมีการร่วมมือกันทุกฝ่ายผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสามารถแก้ปัญหาของนักเรียน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบบแผนการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจ (Survey) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อรวบรวม
ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของประชากร โดยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับ
การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
โดยการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กำหนดปัญหาการวิจัย
2. การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย
3. การทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. การกำหนดกรอบแนวคิด ตั้งสมมติฐาน และนิยามศัพท์เฉพาะ
5. การกำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้
 - 5.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
 - 5.2 การสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือการวิจัย
 - 5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. การสรุป อภิปรายเชิงพรรณนาพร้อมเสนอแนะ
8. รายงานผลการวิจัย

ตาราง 5 แบบแผนการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย	สมมุติฐาน	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือวิจัย	การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่		ครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 136 คน	แบบสอบถาม	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่		ครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 136 คน	แบบสอบถาม	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่ มีความสัมพันธ์กันทางบวก	ครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 136 คน	แบบสอบถาม	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ประจำปีการศึกษา 2563 จากจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 210 แห่ง จำนวน 210 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่, 2563)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ประจำปีการศึกษา 2563

2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางคำนวณสำเร็จรูป Krejcie and Morgan (1970: 28 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 43) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 136 คน

2.2 การสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างโรงเรียนด้วยการแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนขนาดโรงเรียน โดยเทียบบัญญัติไตรยางศ์ตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน และสุ่มครูในแต่ละโรงเรียนด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครู	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครู
โรงเรียนขนาดเล็ก	90	90	58	58
โรงเรียนขนาดกลาง	113	113	73	73
โรงเรียนขนาดใหญ่	7	7	5	5
รวม	210	210	136	136

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่, 2564.

2.3 การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากจากรายชื่อโรงเรียน และกำหนดให้ครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนละ 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check Lists Questionnaires) โดยแบ่งคำถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน แบบสอบถามเป็นแบบกำหนดให้เลือก (Forced Choice)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เป็นแบบสอบถามลักษณะ มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อความจำนวน 40 ข้อ ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์ 10 ข้อ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ 10 ข้อ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ 10 ข้อ และ การเป็นแบบอย่างที่ดี 10 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนด ค่าน้ำหนักของความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ได้ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550: 7)

ระดับความคิดเห็น	ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
น้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน
น้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
มาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
มากที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย แปลผลตามค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 105)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เป็นแบบสอบถามลักษณะ มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อความจำนวน 30 ข้อ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 6 ข้อ การคัดกรองนักเรียน 6 ข้อ การส่งเสริมและพัฒนา 6 ข้อ การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข 6 ข้อ และการส่งต่อนักเรียน 6 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ได้ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550: 7)

ระดับความคิดเห็น	ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
น้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน
น้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
มาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
มากที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย แปลผลตามค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 105)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาจากประเด็นปัญหา วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด แนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของ Hickman and Silva (1984 อ้างถึงใน ทศนีย์ ไชยเจริญ, 2557: 28) การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะเชิงวิสัยทัศน์และการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ จินฉานักดิ์ ชูหนู (2555, 112-18); นิภัญชลา ลั่นเหลือ (2554, 305-307) และสุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561, 81-83)

3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert Scale)

4. ร่างแบบสอบถามและสำนวนภาษาของข้อคำถาม

5. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรึกษาและพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม

6. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นพร้อมแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 1 ท่าน เพื่อเป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความครอบคลุมเนื้อหา และความถูกต้องในสำนวนภาษา จากนั้นผู้วิจัยจึงได้นำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) คัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ถือว่ามีความเที่ยงตรงของ

เนื้อหา ผลปรากฏว่ารายข้อคำถามของแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 แปลผลว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ และรายข้อคำถามของแบบสอบถามการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 แปลผลว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ (ภาคผนวก ง)

7. นำแบบสอบถามฉบับร่างมาปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง

8. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือ หรือครูประจำชั้นนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะปี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

9. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ได้รับคืนภายหลังการนำไปทดลองใช้ (Try out) คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (วาโร เฟิงส์วสต์, 2551: 260) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 โดยภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 และการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 (ภาคผนวก ง)

10. เมื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อปรับปรุงแก้ไข จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามที่ออกแบบการวิจัยไว้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะปี เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำหนังสือถึงผู้บริหารเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ครู ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ ในรูปแบบของแบบสอบถามออนไลน์ โดยการสแกน QR Code และตอบแบบสอบถามในแอปพลิเคชัน Google Form
3. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามออนไลน์ รวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปมีรายละเอียดตามขั้นตอนดังนี้

1.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

1.3 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

1.4 หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่ามีความสัมพันธ์กันในทิศทางใดและมีความสัมพันธ์กันมากน้อยแค่ไหนเหนด้วยค่า Correlation โดยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 168)

ค่า $r = 0.81-1.00$ หมายความว่า มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก

ค่า $r = 0.61-0.80$ หมายความว่า มีความสัมพันธ์ระดับสูง

ค่า $r = 0.41-0.60$ หมายความว่า มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ค่า $r = 0.20-0.40$ หมายความว่า มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ

ค่า $r = 0.01-0.20$ หมายความว่า มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

ค่า $r = 0.00$ หมายความว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรง

หากค่า r มีค่าเป็น บวก (+) หมายถึง ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันทางบวก กล่าวคือ ถ้าผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์สูงก็จะมีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงด้วย

หากค่า r มีค่าเป็น ลบ (-) หมายถึง ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันทางลบ กล่าวคือ ถ้าผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์สูงก็จะมีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่ำ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐาน

2.1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 สถิติทดสอบสมมุติฐาน

2.2.1 ใช้สถิติอ้างอิง (Inferential Statistic) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561: 99)

2.3 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.3.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามด้วยวิธีการ IOC (Index of Item Objective) (บุญชุม ศรีสะอาด, 2556: 64-65)

2.3.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient) (บุญชุม ศรีสะอาด, 2556: 99)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้ให้ข้อมูล คือ ครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างผ่านออนไลน์โดยใช้ Google Form จำนวน 136 ชุด ได้รับแบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 136 ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้สื่อความหมายในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้สื่อความหมายในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
X	แทน	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์
X ₁	แทน	การสร้างวิสัยทัศน์
X ₂	แทน	การเผยแพร่วิสัยทัศน์
X ₃	แทน	การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์
X ₄	แทน	การเป็นแบบอย่างที่ดี
Y	แทน	ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
Y ₁	แทน	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
Y ₂	แทน	การคัดกรองนักเรียน
Y ₃	แทน	การส่งเสริมและพัฒนา
Y ₄	แทน	การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข
Y ₅	แทน	การส่งต่อนักเรียน
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Correlation)
***	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงาน
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา
ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
ดังรายละเอียดตาราง 7

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลสถานภาพทั่วไป

สถานภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	46	33.82
หญิง	90	66.18
รวม	136	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	83	61.03
สูงกว่าปริญญาตรี	53	38.97
รวม	136	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	66	48.52
5-10 ปี	52	38.24
ตั้งแต่ 10 ขึ้นไป	18	13.24
รวม	136	100.00
ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	58	42.65
ขนาดกลาง	73	53.68
ขนาดใหญ่	5	3.67
รวม	136	100.00

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.18 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 33.82 ระดับการศึกษา พบว่า มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 61.03 และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 38.97 ประสบการณ์การทำงาน พบว่า มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.53 รองลงมามีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.24 และมีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13.24 ขนาดโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นในโรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.68 รองลงมาเป็นในโรงเรียนขนาดเล็ก คิดเป็น 42.65 และเป็นในโรงเรียนขนาดใหญ่ คิดเป็น 3.68 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) การวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวม

ที่	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1.	การสร้างวิสัยทัศน์	4.257	0.752	มาก
2.	การเผยแพร่วิสัยทัศน์	4.115	0.982	มาก
3.	การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	4.227	0.938	มาก
4.	การเป็นแบบอย่างที่ดี	4.040	0.961	มาก
	ภาพรวม	4.159	0.882	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.159$, SD = 0.882) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.257$, SD = 0.752) ด้านปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.227$, SD = 0.938) ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.115$, SD = 0.982) และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 4.040$, SD = 0.961) ตามลำดับ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ จำแนกเป็น รายข้อ

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์	\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1.	ผู้บริหารเป็นผู้มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน	4.294	0.721	มาก
2.	ผู้บริหารมีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน	4.346	0.792	มาก
3.	ผู้บริหารเป็นผู้ฉลาดในการตัดสินใจ มีความสามารถ ในการบริหารงานตามวิสัยทัศน์	4.243	0.793	มาก
4.	ผู้บริหารสำรวจบริบท ความต้องการทั้งภายใน และภายนอกของสถานศึกษา	4.169	0.899	มาก
5.	ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.316	0.841	มาก
6.	ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้ครูเกิด ความคิดริเริ่มใหม่ ๆ	4.199	1.024	มาก
7.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมกันวิเคราะห์ ความสอดคล้องความเป็นไปได้ระหว่างวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	4.213	0.890	มาก
8.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำงานตามวิสัยทัศน์และภารกิจ ของสถานศึกษา	4.368	0.824	มาก
9.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ และสร้างสรรค์	4.235	0.896	มาก
10.	ผู้บริหารค้นหาวิธีการใหม่ ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลในการทำงาน	4.184	0.975	มาก
	รวม	4.257	0.752	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.257$, $SD = 0.752$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำงานตามวิสัยทัศน์และภารกิจของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.368$, $SD = 0.824$) ผู้บริหารมีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน ($\bar{X} = 4.346$, $SD = 0.796$) และผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเอง ($\bar{X} = 4.316$, $SD = 0.841$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสำรวจบริบท ความต้องการทั้งภายในและภายนอกของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.169$, $S.D. = 0.899$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านเผยแพร่วิสัยทัศน์ จำแนกเป็น รายชื่อ

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ด้านเผยแพร่วิสัยทัศน์	\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
11.	ผู้บริหารสามารถขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ให้ครูลงสู่ การปฏิบัติ	4.000	0.989	มาก
12.	ผู้บริหารสามารถทำให้ครูเกิดความรู้สึกเชื่อถือและเชื่อมั่น ในงานที่ปฏิบัติ	4.154	1.032	มาก
13.	ผู้บริหารสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้แก่ครู	4.096	0.988	มาก
14.	ผู้บริหารกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงาน ของครูได้อย่างชัดเจน	4.096	1.065	มาก
15.	ผู้บริหารส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	4.162	1.194	มาก
16.	ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจภายในการปฏิบัติงานให้แก่ครู	3.971	1.198	มาก
17.	ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูจัดการกับอุปสรรคของตนเอง	4.000	1.135	มาก
18.	ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูได้ทดลองปฏิบัติงาน โครงการ ใหม่ ๆ ที่ท้าทายความสามารถ	4.096	1.095	มาก
19.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการสร้างเจตคติที่ดีใน การปฏิบัติงานอยู่เสมอ	4.324	1.010	มาก
20.	ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูตั้งเป้าหมายในการทำงาน ให้บรรลุผลสำเร็จอยู่เสมอ	4.257	0.974	มาก
	รวม	4.115	0.982	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.115$, $SD = 0.982$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการสร้างเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.324$, $SD = 1.010$) ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูสร้างความคาดหวังในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.257$, $S.D. = 0.974$) และผู้บริหารส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.162$, $SD = 1.194$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจภายในการปฏิบัติงานให้แก่ครู ($\bar{X} = 3.971$, $SD = 1.198$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
21.	ผู้บริหารนำนโยบายและวิสัยทัศน์ลงสู่การปฏิบัติ ในสถานศึกษา	4.221	1.009	มาก
22.	ผู้บริหารสร้างความภาคภูมิใจร่วมกับครูใน การปฏิบัติงานที่บรรลุเป้าหมาย	4.221	0.987	มาก
23.	ผู้บริหารมีนโยบายและวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับ การปฏิบัติงานตามโครงการ	4.213	0.984	มาก
24.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำงานตามวิสัยทัศน์และภารกิจ ของสถานศึกษา	4.154	1.095	มาก
25.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ และมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.265	0.976	มาก
26.	ผู้บริหารชี้แนะแนวทางและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	4.221	1.031	มาก
27.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน ในการปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์	4.169	1.058	มาก
28.	ผู้บริหารเสนอแนะกระบวนการปฏิบัติงานแก่ครู อยู่เสมอ	4.140	1.048	มาก
29.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย	4.257	0.996	มาก
30.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองเพื่อบรรลุตาม เป้าหมายที่ต้องการ	4.412	0.856	มาก
	รวม	4.227	0.938	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.227$, $SD = 0.938$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองเพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ ($\bar{X} = 4.412$, $SD = 0.856$) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจและมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.265$, $SD = 0.976$) และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.257$, $SD = 0.996$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ผู้บริหารเสนอแนะกระบวนการปฏิบัติงานแก่ครูอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.140$, $SD = 1.048$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
31.	ผู้บริหารความมั่นคงในการคิด การพูด และการกระทำ ที่สอดคล้องกัน	4.015	1.007	มาก
32.	ผู้บริหารเป็นผู้ที่น่ายกย่อง เคารพนับถือ และครูต้องการ เลียนแบบ	3.985	1.109	มาก
33.	ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ตามกำหนดตารางเวลา และตรงต่อ เวลาเสมอ	4.169	1.015	มาก
34.	ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน	4.125	1.043	มาก
35.	ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของครูเป็น รายบุคคล	4.000	1.116	มาก
36.	ผู้บริหารปฏิบัติต่อครูโดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล	3.897	1.144	มาก
37.	ผู้บริหารปฏิบัติต่อครูทุกคนอย่างเสมอภาค และ เท่าเทียมกัน	3.912	1.170	มาก
38.	ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สร้างนวัตกรรม ใหม่ ๆ โดยอาศัยเทคโนโลยีในการพัฒนาการศึกษา	4.081	1.047	มาก
39.	ผู้บริหารมีจิตบริการด้วยความเต็มใจ และน้อมรับ การปรับปรุงพัฒนา ให้เกิดความประทับใจ	4.096	0.988	มาก
40.	ผู้บริหารอุทิศร่างกาย แรงใจ และเวลา เพื่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	4.081	1.004	มาก
	รวม	4.040	0.961	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.040$, $SD = 0.961$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ตามกำหนดตารางเวลา และตรงต่อเวลาเสมอ ($\bar{X} = 4.169$, $SD = 0.015$) ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน ($\bar{X} = 4.125$, $SD = 1.043$) และผู้บริหารมีจิตบริการด้วยความเต็มใจ และน้อมรับการปรับปรุงพัฒนา ให้เกิดความประทับใจ ($\bar{X} = 4.096$, $SD = 0.988$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารปฏิบัติต่อครูโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 3.897$, $SD = 1.144$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

ผลการวิเคราะห์การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) การวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อ 2 เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวม

ที่	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1.	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.263	0.809	มาก
2.	ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.237	0.821	มาก
3.	ด้านการส่งเสริมและพัฒนา	4.225	0.856	มาก
4.	ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข	4.295	0.815	มาก
5.	ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.335	0.786	มาก
	ภาพรวม	4.271	0.817	มาก

จากตาราง 13 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.271$, $SD = 0.817$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.335$, $S.D. = 0.786$) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{X} = 4.295$, $SD = 0.815$) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.263$, $SD = 0.809$) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.237$, $SD = 0.821$) และด้านการส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{X} = 4.225$, $SD = 0.856$) ตามลำดับ

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการรู้จัก
นักเรียนเป็นรายบุคคล จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1.	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน และให้ความสำคัญใน การดำเนินงานจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.272	0.802	มาก
2.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลด้านความสามารถ ของ นักเรียนเป็นรายบุคคล	4.353	0.848	มาก
3.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจใน กระบวนการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.265	0.929	มาก
4.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้เครื่องมือในการจัดเก็บ ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างหลากหลาย	4.316	0.841	มาก
5.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ นักเรียนสำรวจและรู้จักตนเองดีขึ้น	4.176	0.926	มาก
6.	ผู้บริหารสนับสนุนและอำนวยความสะดวกใน การออก เยี่ยมบ้านนักเรียนของครู	4.199	0.980	มาก
	รวม	4.263	0.809	มาก

จากตาราง 14 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.263$, $SD = 0.809$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลด้านความสามารถของ
นักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.353$, $SD = 0.848$) ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้เครื่องมือในการจัดเก็บ
ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 4.316$, $SD = 0.841$) และผู้บริหารส่งเสริม
สนับสนุน และให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.272$,
 $SD = 0.802$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียน
สำรวจและรู้จักตนเองดีขึ้น ($\bar{X} = 4.176$, $SD = 0.926$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการคัดกรองนักเรียน จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน	\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
7.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนเพื่อจัดกลุ่มนักเรียน	4.221	0.841	มาก
8.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนอย่างเพียงพอในการคัดกรองนักเรียน	4.257	0.878	มาก
9.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูคัดกรองนักเรียนจากแบบประเมินพฤติกรรม (S.D.Q.) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) และจากการเยี่ยมบ้าน	4.272	0.882	มาก
10.	ผู้บริหารเห็นความสำคัญในความถูกต้องของผลการวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเพื่อจำแนกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา	4.235	0.921	มาก
11.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียนเพื่อวางแผนร่วมกันในการช่วยเหลือนักเรียน	4.169	0.874	มาก
12.	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการนำผลประเมินไปปรับปรุงแก้ไข พัฒนาช่วยเหลือนักเรียน	4.265	0.880	มาก
	รวม	4.237	0.821	มาก

จากตาราง 15 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.237$, $SD = 0.821$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูคัดกรองนักเรียนจากแบบประเมินพฤติกรรม (S.D.Q.) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) และจากการเยี่ยมบ้าน ($\bar{X} = 4.272$, $SD = 0.882$) ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการนำผลประเมินไปปรับปรุงแก้ไข พัฒนาช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 4.265$, $SD = 0.880$) และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนอย่างเพียงพอในการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.257$, $SD = 0.878$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียนเพื่อวางแผนร่วมกันในการช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 4.169$, $SD = 0.874$)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา	\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
13.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้เต็มตามศักยภาพ	4.206	0.912	มาก
14.	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	4.235	0.896	มาก
15.	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	4.309	0.962	มาก
16.	ผู้บริหารส่งเสริมการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนอย่างหลากหลาย	4.265	0.952	มาก
17.	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการประชุมของผู้ปกครองร่วมกับโรงเรียนเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน	4.309	0.839	มาก
18.	ผู้บริหารกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมก่อนเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนไว้อย่างชัดเจน โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.029	0.942	มาก
	รวม	4.225	0.856	มาก

จากตาราง 16 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.225$, $SD = 0.856$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.309$, $SD = 0.962$) และผู้บริหารให้ความสำคัญกับการประชุมของผู้ปกครองร่วมกับโรงเรียนเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุง พฤติกรรมนักเรียน ($\bar{X} = 4.309$, $SD = 0.839$) ผู้บริหารส่งเสริมการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนานักเรียนอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 4.265$, $SD = 0.952$) และผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.235$, $SD = 0.896$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมก่อนเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนไว้อย่างชัดเจน โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.029$, $SD = 0.942$)

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข	\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
19.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพิจารณาสาเหตุของปัญหาอย่าง ครบถ้วน	4.213	0.890	มาก
20.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินการช่วยเหลือนักเรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.228	0.894	มาก
21.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมในการดูแลอย่าง ใกล้ชิด	4.331	0.870	มาก
22.	ผู้บริหารส่งเสริมความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องใน การแก้ไขปัญหา	4.375	0.769	มาก
23.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง	4.382	0.903	มาก
24.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีเวลาในการให้คำปรึกษา แก่นักเรียนด้วยกิจกรรมซ่อมเสริม	4.243	0.947	มาก
	รวม	4.295	0.815	มาก

จากตาราง 17 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.295$, $SD = 0.815$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.382$, $SD = 0.903$) ผู้บริหารส่งเสริมความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.375$, $SD = 0.769$) และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมในการดูแลอย่างใกล้ชิด ($\bar{X} = 4.331$, $SD = 0.870$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพิจารณาสาเหตุของปัญหาอย่างครบถ้วน ($\bar{X} = 4.213$, $SD = 0.890$)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการส่งต่อนักเรียน จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน	\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
25.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลที่ชัดเจนของนักเรียนที่มี ปัญหายากต่อการช่วยเหลือ	4.309	0.865	มาก
26.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการบันทึกข้อมูลการส่งต่อที่ ชัดเจนและต่อเนื่อง	4.353	0.848	มาก
27.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้น ก่อนดำเนินการส่งต่อนักเรียน	4.338	0.896	มาก
28.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการในการจูงใจให้ นักเรียน ยินดีเข้ารับการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ	4.346	0.847	มาก
29.	ผู้บริหารส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูในโรงเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่นักเรียน	4.346	0.872	มาก
30	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการประสานระหว่างครูใน โรงเรียนเกี่ยวกับการส่งต่อภายในและภายนอก	4.316	0.786	มาก
	รวม	4.335	0.786	มาก

จากตาราง 18 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.335$, $SD = 0.786$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการบันทึกข้อมูลการส่งต่อที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.353$, $SD = 0.848$) ผู้บริหารส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูในโรงเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาที่นักเรียน ($\bar{X} = 4.346$, $SD = 0.872$) และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการในการจูงใจให้ นักเรียนยินดีเข้ารับการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ ($\bar{X} = 4.346$, $SD = 0.847$) และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้น ก่อนดำเนินการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.338$, $SD = 0.896$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลที่ชัดเจนของนักเรียนที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือ ($\bar{X} = 4.309$, $SD = 0.865$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) โดยนำเสนอ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อ 3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

สมมติฐานการวิจัย กำหนดว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีความสัมพันธ์กันทางบวก

ตาราง 19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวม

	ตัวแปร	r	Sig	ระดับ	ทิศทาง
ตัวแปร	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (X)				
	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน (Y)	0.945***	.000	มาก	บวก

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 19 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีค่า $r = 0.945$ ซึ่งมีค่าเป็นบวก และมีค่าเข้าใกล้ 1 สามารถแปลผลได้ว่าภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสัมพันธ์กันระดับสูงมาก และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตาราง 20 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

ตัวแปร	การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y)					รวม
	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (Y ₁)	การคัดกรองนักเรียน (Y ₂)	การส่งเสริมและพัฒนา (Y ₃)	การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข (Y ₄)	การส่งต่อนักเรียน (Y ₅)	
ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (X)						
1. การสร้างวิสัยทัศน์ (X ₁)	0.872***	0.890***	0.847***	0.841***	0.819***	0.881***
2. การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (X ₂)	0.926***	0.920***	0.912***	0.909***	0.872***	0.937***
3. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (X ₃)	0.918***	0.925***	0.932***	0.918***	0.871***	0.943***
4. การเป็นแบบอย่างที่ดี (X ₄)	0.897***	0.875***	0.863***	0.876***	0.867***	0.904***
รวม	0.932***	0.930***	0.917***	0.915***	0.885***	0.945***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 20 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีความสัมพันธ์ทางบวก โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 0.945 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันระดับสูงมาก

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ (X₃Y = 0.943) การเผยแพร่วิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (X₂Y = 0.937) การเป็นแบบอย่าง

ที่ดีกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($X_4Y = 0.904$) การสร้างวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($X_1Y = 0.881$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เป็นรายคู่ พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกคู่ โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ค่าสูงสุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมและพัฒนา ($X_3Y_3 = 0.932$) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($X_2Y_1 = 0.926$) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน ($X_3Y_1 = 0.926$) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน ($X_2Y_2 = 0.920$) และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($X_3Y_1 = 0.918$) และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($X_3Y_4 = 0.918$) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ 2) เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยมีสมมติฐานการวิจัย คือ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีความสัมพันธ์กันทางบวก โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ปีการศึกษา 2563 ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 136 คน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 โดยแบบสอบถามสำหรับครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือแบ่งเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน แบบสอบถามเป็นแบบกำหนดให้เลือก (Forced Choice) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อความจำนวน 40 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อความจำนวน 30 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอสรุปผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี

1.1 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำงานตามวิสัยทัศน์และภารกิจของสถานศึกษา ผู้บริหารมีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน และผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเอง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสำรวจบริบทความต้องการทั้งภายในและภายนอกของสถานศึกษา

1.2 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการสร้างเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูสร้างความคาดหวังในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จอยู่เสมอ และผู้บริหารส่งเสริมการทำงานเป็น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจภายในการปฏิบัติงานให้แก่ครู

1.3 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองเพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจและมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารเสนอแนะกระบวนการปฏิบัติงานแก่ครูอยู่เสมอ

1.4 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ตามกำหนดตารางเวลาและตรงต่อเวลาเสมอ ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน และผู้บริหารมีจิตบริการด้วยความเต็มใจและน้อมรับการปรับปรุงพัฒนาให้เกิดความประทับใจ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารปฏิบัติต่อครูโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งเสริมและพัฒนา

2.1 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลด้านความสามารถของนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้เครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างหลากหลาย และผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุน และให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนสำรวจและรู้จักตนเองดีขึ้น

2.2 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูคัดกรองนักเรียนจากแบบประเมินพฤติกรรม (S.D.Q.) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) และจากการเยี่ยมบ้าน ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการนำผลประเมินไปปรับปรุง แก้ไข พัฒนาช่วยเหลือนักเรียน และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนอย่างเพียงพอในการคัดกรองนักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียนเพื่อวางแผนร่วมกันในการช่วยเหลือนักเรียน

2.3 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และผู้บริหารให้ความสำคัญกับการประชุมของผู้ปกครองร่วมกับโรงเรียนเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน ผู้บริหารส่งเสริมการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนอย่างหลากหลาย และผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมชมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมก่อนเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนไว้อย่างชัดเจน โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

2.4 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง ผู้บริหารส่งเสริมความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมในการดูแลอย่างใกล้ชิดและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพิจารณาสาเหตุของปัญหาอย่างครบถ้วน

2.5 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการบันทึกข้อมูลการส่งต่อที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ผู้บริหารส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูในโรงเรียนเพื่อแก้ไขปัญหานักเรียน และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการในการจูงใจให้นักเรียนยินดีเข้ารับการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้น ก่อนดำเนินการส่งต่อนักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลที่ชัดเจนของนักเรียนที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีความสัมพันธ์ทางบวก โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 0.945 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันระดับสูงมาก

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ ($X_3Y = 0.943$) การเผยแพร่วิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($X_2Y = 0.937$) การเป็นแบบอย่างที่ดีกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($X_4Y = 0.904$) การสร้างวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($X_1Y = 0.881$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เป็นรายคู่ พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกคู่ โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ค่าสูงสุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมและพัฒนา ($X_3Y_3 = 0.932$) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($X_2Y_1 = 0.926$) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน ($X_3Y_1 = 0.926$) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน ($X_2Y_2 = 0.920$) และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($X_3Y_1 = 0.918$) และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($X_3Y_4 = 0.918$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผู้วิจัยได้นำผลมาอภิปรายเพื่อสรุปให้ทราบถึงข้อเท็จจริง โดยมีการนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิง สนับสนุน ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เป็นผู้มีค่านิยมและอุดมการณ์ที่เข้มแข็ง เป็นผู้เปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความเชื่อ แรงจูงใจ ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของครู ให้เอาใจใส่ต่อการทำงานมีพฤติกรรมที่ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดการยอมรับ การศรัทธา เป็นผู้ที่ความสามารถในการชักนำ โน้มน้าวจิตใจคนอื่น ให้มีความคิดคล้อยตาม เพื่อให้ผู้ตามมีความเต็มใจและกระตือรือร้นที่จะทำงานให้บรรลุผล สร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระตุ้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพการปฏิบัติงานและเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรกาญจน์ ฉียงกลาง (2562: 107) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เพราะว่าวิสัยทัศน์เป็นสิ่งสำคัญประการแรกที่ผู้นำจะต้องมี ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่เข้าใจบริบทสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอก เพื่อนำวิฤติและโอกาสมาร่วมกำหนด พัฒนา สร้างเป็นวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และต้องเผยแพร่วิสัยทัศน์ไปสู่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้วิสัยทัศน์เกิดการปฏิบัติตามเป้าหมายอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hickman and Silva (1984) ได้กล่าวถึงผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ไว้ดังนี้ เป็นการเสาะแสวงหาอุดมคติ แนวคิด และวิธีการของการคิดที่ชัดเจนจนวิสัยทัศน์นั้นตกผลึก การทำวิสัยทัศน์ให้ชัดเจนเพื่อให้ง่ายต่อการยึดติดกับปรัชญาที่บูรณาการทิศทางของกลยุทธ์และความเชื่อทางวัฒนธรรม ซึ่งผลการวิจัยของ ทศนีย์ ไชยเจริญ (2557: 85) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นนทิพร สาน้อย (2557: 123) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะต้องเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเรียนรู้และปฏิบัติได้

จากผลการวิจัยการศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถอภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสำรวจบริบทความต้องการทั้งภายในและภายนอกของสถานศึกษา เพื่อกำหนดทิศทางการบริหารจัดการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจำเป็นต้องสร้างวิสัยทัศน์ในแผนการพัฒนาคูณภาพสถานศึกษา และวิสัยทัศน์ทางวิชาการ ในหลักสูตรของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการสำรวจบริบทตามต้องการทั้งภายในและภายนอกของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ทัทนีย์ ไชยเจริญ (2557: 85) ได้อธิบายไว้ว่า การสร้างวิสัยทัศน์ สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย กำหนดค่านิยมของโรงเรียนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจ โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร เพื่อพัฒนาบุคลากร เพื่อบรรลุเป้าหมาย และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธนัสสรณ์ พลอยทับทิม และนงลักษณ์ ใจฉลาด (2560: 67) พบว่า ผู้บริหารที่ดีต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์และเป็นสมรรถนะประจำสายงาน ซึ่งผู้บริหารที่ดีควรมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน สามารถถ่ายทอดให้บุคลากรเข้าใจได้ตรงกัน จากนั้นสร้างการทำงานเป็นทีมแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

1.2 ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลการพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการสร้างเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจภายในในการปฏิบัติงานให้แก่ครู ทั้งนี้อาจเนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ (2564) ได้กำหนดพันธกิจพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้พร้อมอาชีพ โดยเน้นให้ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาครู ซึ่งสอดคล้องกับ รักเกียรติ หงษ์ทอง (2557: 282) พบว่า การเผยแพร่วิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมย่อยของมิตินำองค์กร โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องโน้มน้าว คณะครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้เห็นคล้อยตามในเป้าหมายหลักของสถานศึกษา

1.3 ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลการพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารเสนอแนะวิธีการปฏิบัติงานแก่ครูอยู่เสมอ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ (2564) ได้กำหนดพันธกิจพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้พร้อมอาชีพ โดยเน้นให้ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาวิวัฒน์ แสงคำมี (2561: 117) ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษานำเป้าหมายหลักของสถานศึกษาไปแปลงเป็นนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อใช้ขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

1.4 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลการพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ตามกำหนดตารางเวลา และตรงต่อเวลาเสมอ และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารปฏิบัติต่อครูโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งนี้อาจเนื่องจากการเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษานั้น เป็นพฤติกรรมของผู้นำ ได้รับการยอมรับและไว้วางใจ สร้างการยอมรับและความน่าเชื่อถือให้กับบุคลากร มีความกระตือรือร้นในการทำงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จ เป็นผู้มีความตั้งใจในการบริการพร้อมปรับปรุงพัฒนาการบริการให้เกิดความประทับใจ จริงใจในการทำงาน มีความเป็นกันเอง สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร (สมชาย เทพแสง, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภาวัฒน์ แสงคำมี (2561: 117) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งเสริมและพัฒนา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาอย่างทั่วถึง โดยมีผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) โดยมุ่งหวังว่าครูสามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรัญญา เกิดแก้ว (2553: 101) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินฉัตรกิติ์ ชูหนู (2555: 110) พบว่า ระดับความคิดเห็นการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัยการศึกษาบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถอภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลการพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลด้านความสามารถของนักเรียนเป็นรายบุคคล และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การส่งเสริมให้ครูมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ นักเรียนสำรวจและ รู้จักตนเองดีขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการให้ครูที่ปรึกษาดำเนินการศึกษานักเรียนในความรับผิดชอบของตน รู้พื้นฐานของนักเรียน สภาพชีวิต พฤติกรรมที่แสดงออก มีความเข้าใจนักเรียนอย่างแท้จริง ทั้งทางด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านจิตใจ ด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ โดยได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บริหาร และครูมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ มีความชัดเจนของข้อมูล มีการจัดเก็บข้อมูลที่ดีและมีการจัด

เวลาในการเยี่ยมบ้านของครู ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551: 37)

2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลการพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนอย่างเพียงพอในการคัดกรองนักเรียน และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียนเพื่อวางแผนร่วมกันในการช่วยเหลือนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการดำเนินการหลังจากที่ครูที่ปรึกษาได้ศึกษาทำความเข้าใจกับนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้ว โดยให้ครูที่ปรึกษานำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การคัดกรองและวิเคราะห์สรุปผลเพื่อแยกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ประโยชน์ของการจัดกลุ่มนักเรียน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียนตรงกับปัญหาหรือความต้องการมากที่สุด ทั้งทางด้านความสามารถของนักเรียน ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ตลอดจนเข้าใจและมีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียน มีการวิเคราะห์เป็นกลุ่ม มีการเก็บข้อมูลเป็นความลับ มีการใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรองนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551: 40)

2.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลการพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และการให้ความสำคัญกับการประชุมของผู้ปกครองร่วมกับโรงเรียน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน และระดับค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมก่อนเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนไว้อย่างชัดเจนโดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารขาดการวางแผนในการกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมต่าง ๆ สอดคล้องกับรุ่งทิวา ตั้งธานานุกุลวัฒน์ (2558: 68) ครูจะต้องตระหนักเสมอว่าบทบาทของครู คือ ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองมากขึ้น เข้าใจสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น เรียนรู้ทักษะและวิธีการที่จะทำให้ผ่อนคลายหรือแก้ปัญหาของตนเองได้ดีขึ้น ตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพขึ้น

2.4 ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลการพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมให้ครูมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การส่งเสริมให้ครูพิจารณาสาเหตุของปัญหาอย่างครบถ้วน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารขาดทักษะการส่งเสริมให้ครูพิจารณาสาเหตุต่าง ๆ ของปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อสามารถช่วยเหลือนักเรียนอย่างทันทีโดยมีการร่วมมือกันทุกฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับ อานนท์ นนทวัน (2551: 97) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมัธยมภูษังพัฒนวิทย์ อำเภอนองนงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การพัฒนานักเรียนให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น เกิดจากบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามขั้นตอนและวิธีการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเริ่มจากการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนภายใต้กลยุทธ์นี้เทศภายใน

2.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลการพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูในโรงเรียน ในการแก้ไขปัญหานักเรียน และการส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการในการจูงใจให้นักเรียนยินดีเข้ารับการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ และระดับค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การส่งเสริมให้มีการประสานระหว่างครูในโรงเรียน ในการส่งต่อภายในและภายนอก ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารขาดการส่งเสริมให้ครูติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งการติดต่อผู้ปกครองช่วยให้สามารถพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินฉานภักดิ์ ชูหนู (2555: 110) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา พบว่า การส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลที่ชัดเจนของนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาเบื้องต้นก่อนดำเนินการส่งต่อนักเรียน และการส่งเสริมให้มีการประสานงานระหว่างครูในโรงเรียนในการแก้ไขปัญหานักเรียน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ สรุปผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีความสัมพันธ์กันระดับสูง และมีค่าเป็นบวกความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งพบว่าต่อปรับสมมติฐานที่ว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีความสัมพันธ์กันทางบวก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เป็นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานของผู้บริหารเพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากที่สุดคือผู้นำ ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์และมีความสามารถที่จะกระตุ้นให้สมาชิกในองค์กรแสดงศักยภาพอย่างเต็มที่ในการทำงานเพื่อให้เกิดผลสูงสุด โดยการบริหารงานที่ตั้น ผู้บริหารควรมีความคิดสร้างสรรค์ สามารถแก้ไขปัญหาในการทำงาน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในองค์กรและสร้างบรรยากาศที่ดีในองค์กร เป็นผู้กล้าเผชิญปัญหา และมีการแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างเป็นธรรม ลดทัศนคติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ตาม และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการโน้มน้าวจิตใจผู้ร่วมงานให้เปลี่ยนแปลงความสนใจในการกระทำเพื่อตนเองไปสู่การทำประโยชน์เพื่อกลุ่มหรือเพื่อองค์กร รวมทั้งกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์หาวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ใช้ความคิดในการป้องกันปัญหามากกว่าการแก้ปัญหา สนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาพัฒนาวิธีการใหม่ ๆ หรือคิดค้นสิ่งแปลกใหม่เพื่อที่จะบรรลุในการกิจ เอาใจใส่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละคนเพื่อพัฒนาตามศักยภาพ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ร่วมงานเป็นไปด้วยดี ส่งเสริมบรรยากาศในการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินฉานภักดิ์ ชูหนู (2555: 101) ทำการศึกษาวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา มีความสัมพันธ์กันระดับสูง และมีค่าเป็นบวกความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งพบว่าตอบรับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา มีความสัมพันธ์กันทางบวก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรณูญา เกิดแก้ว (2553: 101) ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรแสดงภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีให้มากขึ้น เช่น การแสดงพฤติกรรมเป็นผู้มีความรอบรู้ มีความคิดริเริ่มแปลกใหม่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น มีความยุติธรรมและซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทนต่ออุปสรรคและปัญหา มีความจงรักภักดีต่อผู้อื่น และมีความสงบเสงี่ยมไม่ถือตัว เพื่อให้ผู้ตามเกิดความศรัทธาแล้วนำไปสู่การปฏิบัติตามแบบอย่าง

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่ด้านการส่งเสริมและพัฒนา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มที่มีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

1.3 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ในแต่ละด้านของตนเองให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยการเข้ารับการฝึกอบรมสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้บริหารสถานศึกษาด้วยกันอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารการศึกษาได้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ต่อไป

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้นักวิจัยเกิดความหลากหลาย เพื่อต่อยอดองค์ความรู้ให้ลึกซึ้งขึ้น และเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของผู้บริหาร นักศึกษา นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไป จึงเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ได้องค์ความรู้ในเชิงลึกมาเปรียบเทียบกับงานวิจัยเชิงปริมาณ และพัฒนาด้านบริหารงานการบริการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาแบบอื่น ๆ กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หรือภาวะผู้นำตามสถานการณ์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2563). รายงานประจำปี 2563 กรมกิจการเด็กและเยาวชน.
สมุทรปราการ: บริษัท เอส.พี.เค. การพิมพ์ จำกัด.
- กรมสุขภาพจิต. (2551). คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่1-ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1-6). กรุงเทพมหานคร: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กัลยา พรมรัตน์. (2559). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1.
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. แผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์การคุ้มครอง
เด็ก แห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็ก
และเยาวชนแห่งชาติ.
- ชมรมจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นแห่งประเทศไทย. (2551). เทคนิคในการส่งเสริมเด็กวัยเรียน
(Online). http://www.rcpsych.org/cap/book03_9.php, 8 กุมภาพันธ์ 2564.
- จรรยา เนียมสวัสดิ์. (2557). คู่มือการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานเขต
พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 13. ตรัง: สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 13.
- จินณาภักดิ์ ชูหนู. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสงขลา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- จิตาภา มาประดิษฐ์. (2556). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- จตุติกรณ์ นิสสัย. (2558). การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
บ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
- จวีร์รัตน์ มีพันธ์. (2553). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน
ในเขตพื้นที่ศึกษาลำพูน เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ดาวรุ่ง มุกดาภิจ. (2554). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแขง อำเภอ
ท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เตรียมศักดิ์ อินอุเทน. (2551). ประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2561). การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 8. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- ทัศนีย์ ไชยเจริญ. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทองคำ พิมพ์. (2556). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธนวิน ฦ น่าน. (2554). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลย์สงคราม.
- ธนัสสรณ์ พลอยทับทิม และนงลักษณ์ ใจฉลาด. (2559). “การศึกษาสภาพสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตภาคเหนือตอนล่าง.” วารสาร The 8th National Graduate Research Conference on the Occasion of the 44th Anniversary of Ramkhamhaeng University’s Establishment. 8, 41-50.
- ธานินทร์ ศิลปจารุ. (2550). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: วีอินเตอร์ปรีน.
- นนทิพร สาน้อย. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นฤบล กองทรัพย์. (2556). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย.
- นิกัญชลาล ลั่นเหลือ. (2554). โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิमित เจียมตน. (2552). การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2556). ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

- ปรีดี เปรมภูษิตานนท์. (2552). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ผล พรหมทอง. (2555). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สอนกุลหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 4. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พัฒนศักดิ์ ภูมิโคกรักษ์. (2552). การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน บ้านซับพลู อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เพ็ญศรี นิตยา. (2551). สภาพและปัญหาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- แพวิภา ภูสงัด. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับ คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2553). ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ : กระบวนทัศน์ใหม่และผู้นำใหม่ทาง การศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มธุริน แผลงจันทิก. (2554). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- รักเกียรติ หงษ์ทอง. (2557). ประสิทธิภาพขององค์การกับตัวแบบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของ คณะบริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏตะวันตก. ดุษฎีนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- รุจิราภรณ์ คำศิลา. (2552). สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคีสันธุ์เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รุ่งทิชา ตังธนานุกุลวัฒน์. (2558). ทฤษฎีการให้คำปรึกษา (Online). http://kingroongthicha.blogspot.com/2013/01/1_30.html, 18 กุมภาพันธ์ 2564.
- วัฒนา ปะกิกา. (2560). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- วิชัย ประทุมไทย. (2556). ปัจจัยเชิงพระระดับที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนขนาดเล็กจังหวัด ชัยภูมิ. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- วิมล จันท์แก้ว. (2555). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตร์ ดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต.

- วราท งามเสงี่ยม. (2552). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2.** งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วาโร เฟิงส์สวัสดิ์. (2551). **วิธีวิทยาการวิจัย.** กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ศิริ โชคสกุล. (2559). **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนรัตนโกสินทร์ 9 จังหวัดสมุทรปราการ.** งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศุภร์เกษม ปรงผล. (2560). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สถาบันรามจิตติ. (2552). **รายงานวิจัยโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชน Child Watch จังหวัดกระบี่.** กระบี่: สถาบันรามจิตติ.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2553). **กรณีศึกษา: ภาวะผู้นำ.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: เรดเฟิร์นครีเอชั่น.
- สมคิด บุญมา. (2552). **ปัญหาและแนวทางการแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนท่าเกษมพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2.** งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมชาย เทพแสง. (2552). **“ภาวะผู้นำวิสัยทัศน์รูปแบบใหม่ของผู้บริหารโรงเรียนในทศวรรษหน้า.”** วารสารบริหารศึกษา มศว. 6(11), 83-95.
- สมนึก นาห้วยทราย. (2552). **รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตภาคเหนือ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมัชชา จันทร์แสง. (2558). **การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สัมฤทธิ์ กางเฟิง. (2557). **ภาวะผู้นำแบบบริการ แนวคิด หลักการ ทฤษฎีและงานวิจัย.** วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สร้อยญา เกิดแก้ว. (2553). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหาร จัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- สุคนธ์ เอ็งสันเทียะ. (2558). **ปัจจัยที่มีผลต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สุธิตา พงษ์สวัสดิ์. (2561). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิง
เนื่องบุรี. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุบัน พรเวียง. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพศศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 ในจังหวัดกำแพงเพชร. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สุภาพ อัยยะ. (2552). สภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุภาวัฒน์ แสงคำมี. (2561). ปัจจัยคุณลักษณะด้านการสื่อสารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พิบูลสงคราม.
- สุมาลี ทองงาม. (2555). การศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุวิทย์ ยอดสละ. (2556). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุสิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. (2564). นโยบายและทิศทางการจัดการศึกษาเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ปีงบประมาณ 2562-2565. กระบี่: สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากระบี่.
- สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (2556). สารสนเทศทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่
ศึกษามัธยมศึกษาเขต 18. ชลบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). แนวทางการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2552) การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). คู่มือการบริหารจัดการคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2558). คู่มือการสรรหาและคัดเลือกสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปีการศึกษา 2558. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือ
เด็กนักเรียน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2563). **สสค. เปิดผลสำรวจทักษะของเด็กไทยในศตวรรษที่ 21** (Online). <http://www.qlf.or.th/Mobile/Details?contentId=570>, 20 มกราคม 2564.
- อรภาญจน์ ฉะเชิงกลาง. (2562). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อานนท์ นนทวัน. (2551). **การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมภูซังพัฒนวิทย์ อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อุไรวรรณ ภูซาดา, ภิญโญ มนุศิลา, และยุพร ริมชลการ. (2558). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุขภูบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- Bass, B. and Avolio, B.J. (1994). **Introduction in B. Bass and Bruce Avolio (Eds). Improving organizational effectiveness through transformational leadership.** Thousand Oaks, CA: Sage.
- Braun, J. B. (1991). "An Analysis of Principal Leadership Vision and Its Relationship to school climate." **Dissertation Abstract International.** 52(4), 1139.
- Charles Darwin, (1839). "Narrative of the surveying voyages of His Majesty's Ships Adventure and Beagle between the years 1826 and 1836, describing their examination of the southern shores of South America, and the Beagle's circumnavigation of the globe." **Journal and remarks.** 1832-1836. Ill. London: Henry Colburn.
- Davis, K. and Newstrom, J.W. (1989). **Human Behavior at Work Organizational Behavior.** New York: McGraw-Hill.
- Douglas Cheney. (2017). **Transition of Secondary Student with Emotional or Behavioral Disorders** (Online). <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles>, October 22, 2017.
- Hickman, C.R. and Silva, M.A. (1984). **Creating excellence.** New York: New American library.
- Gunderson J. (2017). **Family group conference: An innovative approach to truancy in schools. A case study, accessed** (Online). <http://digitallibrary.usc.edu/cdm/ref/collection/p15799coll/16id/77364>, August 27, 2017.
- Kotter, J.P. (1988). **The Leadership Factor.** New York: Free Press.
- Kennedy and Dresser. (2005). **Creating a Competency-Based Workplace, Benefits Compensation Digest.** Brookfield: Feb, 2005.

- Leithwood, K.A. (1992). "The Move toward Transformational Leadership." **Educational Leadership**. 49(5), 8-12.
- Nanus, B. (1992). **Visionary leadership: Creating a compelling sense of direction for your organization**. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Jackson S.M. (2017). **The effects of a cognitive - behavioral group counseling intervention that emphasizes self-management techniques on the classroom behavior and self-efficacy of middle school students** (Online). <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/22221447>, August 27, 2017.
- Thomas, G. (2005). **Elementary principal emotional intelligence, leadership behaviour, and openness: An exploratory study**. Ph.D. Dissertation, Department of Management in Organizational Leadership, University of Ohio State, U.S.A.
- Zaccaro, S. J. and Banks, D. (2004). "Leader Visioning and Adaptability: Bridging the Gap between Research and Practice on Developing the Ability to Manage Change." **Human Resource Management**. 43(4), 367-380.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. อาจารย์ ดร.จกมล บัวแก้ว ตำแหน่ง รองคณบดี คณะครุศาสตร์
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
เชี่ยวชาญด้าน การวัดผลการศึกษา
2. นายกอเฒิม หมิ่นเหม่ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ
สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสตูล
เชี่ยวชาญด้าน การบริหารการศึกษา
3. ดร.สุคนธ์ทา สิ้นธุรัตน์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านหว่างคลอง
เชี่ยวชาญด้าน การบริหารการศึกษา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน งานบัณฑิตศึกษา โทร. ๑๖๘๘
ที่ สนส.๖๓๒ วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร. จงกล บัวแก้ว

เรื่องเดิม

ด้วยนางสาวปรีศนีย์ นิยมเดชา รหัส 62G180025 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้า อิสระ ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษา

ข้อเท็จจริง

ในการนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความ สอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาราย นางสาวปรีศนีย์ นิยมเดชา พร้อมนี้ได้นำส่งเครื่องมือวิจัยมา เพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

ข้อกฎหมาย

ข้อพิจารณา/เสนอแนะ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัย ราชภัฏสงขลาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์วันฉัตร จารุวรรณโน)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า ดร. จงกล บัวแก้ว เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของนางสาวปรีศนีย์ นิยมเดชา รหัส ๒๒G๓๘๐๐๒๕ นักศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่" นั้น ข้าพเจ้าทราบบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และพิจารณา

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

(ลงชื่อ)..... โชกล บัวแก้ว

(..... ดร. จงกล บัวแก้ว)

ตำแหน่ง..... อาจารย์

หน่วยงาน..... กศน. ต.ค. อ.สงขลา อร.ก. ส่วนกลาง

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๓/๑๙๓

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวปรีศนีย์ นิยมเดชา รหัส ๖๒G๑๘๐๐๒๕ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้า อิสระ ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาราย นางสาวปรีศนีย์ นิยมเดชา พร้อมนี้ได้นำส่งเครื่องมือ วิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์วันฉัตร จารุวรรณโน)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๙๔๘

<http://bundit.skru.ac.th/>

ผู้ประสานงาน : นางสาวปรีศนีย์ นิยมเดชา โทร. ๐๘ ๐๕๔๕ ๒๘๖๙

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า นายก่อเต็ม หมื่นแถม เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของ นางสาวปรีศนีย์ นิยมเดชา รหัส ๖๒๖๒๘๘๐๐๒๕ นักศึกษาระดับศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสัญลักษณ์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่" นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และพิจารณา

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ลงชื่อ.....

นาย ก่อเต็ม หมื่นแถม

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ

หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๓/๑๙๓

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหวางคลอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวปรีศนีย์ นิยมเดชา รหัส ๖๒G๑๘๐๐๒๕ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้า อิสระ ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษา

ในกรณีนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาราย นางสาวปรีศนีย์ นิยมเดชา พร้อมทั้งได้นำส่งเครื่องมือ วิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติคราะห์ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์วันฉัตร จารุวรรณโน)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๕๓๓ ๖๔๔๘

<http://bundit.skru.ac.th/>

ผู้ประสานงาน : นางสาวปรีศนีย์ นิยมเดชา โทร. ๐๘ ๐๕๔๕ ๒๘๖๙

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า ดร.สุคนธ์ธา สินธุรัตน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของ นางสาวปรีศนีย์ นิยมเดชา รหัส ๖๒6๑๘๐๐๒๕ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และพิจารณา

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

**เพื่อการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงาน
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่**

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ข้อมูลที่ได้จะใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาค้นคว้าวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อกรปฏิบัติหน้าที่ การงานหรือด้านส่วนตัวของผู้ตอบแต่ประการใด จึงขอความกรุณาท่านตอบให้ ตรงกับสภาพที่เป็นจริงมากที่สุด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ แบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
 - ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
2. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
3. โปรดตอบแบบสอบถามทุกตอนและทุกข้อตามความคิดเห็นของท่านเพื่อความสมบูรณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ความเห็นของผู้ตอบทุกข้อจึงมีคุณค่าและถือว่าเป็นความลับเฉพาะของคุณ
4. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านอนุเคราะห์ให้การตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางสาวปรีศนีย์ นิยมเดชา

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง

2. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์การทำงาน

น้อยกว่า 5 ปี

ตั้งแต่ 5 - 10 ปีขึ้นไป

ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

4. ขนาดโรงเรียน

ขนาดเล็ก

มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา

ขนาดกลาง

มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน

ขนาดใหญ่

มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน

ขนาดใหญ่พิเศษ

มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยพิจารณาในภาพรวม 4 ด้าน คือ 1) การสร้าง
วิสัยทัศน์ 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และ 4) การเป็นแบบอย่างที่ดี

2. แบบสอบถามตอนนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามีตัวเลือก 5 ระดับ ซึ่งเป็นเกณฑ์ให้
ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติตนหรือปฏิบัติงานตามภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์
ของผู้บริหารสถานศึกษา มีดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติตนหรือปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติตนหรือปฏิบัติงานในระดับมาก
 - 3 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติตนหรือปฏิบัติงานในระดับปานกลาง
 - 2 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติตนหรือปฏิบัติงานในระดับน้อย
 - 1 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติตนหรือปฏิบัติงานในระดับน้อยที่สุด
3. โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ซึ่งตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	ระดับการปฏิบัติ				
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
การสร้างวิสัยทัศน์						
1.	ผู้บริหารเป็นผู้มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน					
2.	ผู้บริหารมีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน					
3.	ผู้บริหารเป็นผู้ฉลาดในการตัดสินใจ มี ความสามารถในการบริหารงานตามวิสัยทัศน์					
4.	ผู้บริหารสำรวจบริบท ความต้องการทั้งภายใน และภายนอกของสถานศึกษา					
5.	ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเอง					
6.	ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้ครูเกิด ความคิดริเริ่มใหม่ ๆ					
7.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมกันวิเคราะห์ ความสอดคล้องความเป็นไปได้ระหว่างวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม					
8.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำงานตามวิสัยทัศน์และ ภารกิจของสถานศึกษา					
9.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูคิดแก้ปัญหาอย่างเป็น ระบบและสร้างสรรค์					

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	ระดับการปฏิบัติ				
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
10	ผู้บริหารค้นหาวิธีการใหม่ ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการทำงาน					
การเผยแพร่วิสัยทัศน์						
11.	ผู้บริหารสามารถขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ให้ครูลงสู่การปฏิบัติ					
12.	ผู้บริหารสามารถทำให้ครูเกิดความรู้สึกเชื่อถือและเชื่อมั่นในงานที่ปฏิบัติ					
13.	ผู้บริหารสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้แก่ครู					
14.	ผู้บริหารกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานของครูได้อย่างชัดเจน					
15.	ผู้บริหารส่งเสริมการทำงานเป็นทีม					
16.	ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจภายในในการปฏิบัติงานให้แก่ครู					
17.	ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูจัดการกับอุปสรรคของตนเอง					
18.	ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูได้ทดลองปฏิบัติงานโครงการใหม่ ๆ ที่ท้าทายความสามารถ					
19.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการสร้างเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ					
20.	ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูตั้งเป้าหมายในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จอยู่เสมอ					
การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์						
21.	ผู้บริหารนำนโยบายและวิสัยทัศน์ลงสู่การปฏิบัติ ในสถานศึกษา					
22.	ผู้บริหารสร้างความภาคภูมิใจร่วมกับครูในการปฏิบัติงานที่บรรลุเป้าหมาย					
23.	ผู้บริหารมีนโยบายและวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามโครงการ					
24.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำงานตามวิสัยทัศน์และภารกิจของสถานศึกษา					
25.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจและมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	ระดับการปฏิบัติ				
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
26.	ผู้บริหารชี้แนะแนวทางและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา					
27.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน ในการปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์					
28.	ผู้บริหารเสนอแนะกระบวนการปฏิบัติงานแก่ครูอยู่เสมอ					
29.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย					
30.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองเพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ					
การเป็นแบบอย่างที่ดี						
31.	ผู้บริหารมีความมั่นใจในการคิด การพูด และการกระทำที่สอดคล้องกัน					
32.	ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูในทุกด้าน					
33.	ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ตามกำหนดตารางเวลาและตรงต่อเวลาเสมอ					
34.	ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน					
35.	ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของครูเป็นรายบุคคล					
36.	ผู้บริหารปฏิบัติต่อครูโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					
37.	ผู้บริหารปฏิบัติต่อครูทุกคนอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน					
38.	ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยอาศัยเทคโนโลยีในการพัฒนาการศึกษา					
39.	ผู้บริหารมีจิตบริการด้วยความเต็มใจ และน้อมรับการปรับปรุงพัฒนา ให้เกิดความประทับใจ					
40.	ผู้บริหารอุทิศร่างกาย แรงใจ และเวลา เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามระดับความคิดเห็นการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยพิจารณา ในภาพรวม 5 ด้าน
คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริม และพัฒนานักเรียน
4) การป้องกัน และแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียน

2. แบบสอบถามตอนนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามีตัวเลือก 5 ระดับ ซึ่งเป็นเกณฑ์
ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน มีดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานในระดับมาก
 - 3 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง
 - 2 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานในระดับน้อย
 - 1 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานในระดับน้อยที่สุด
3. โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ซึ่งตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1.	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนและให้ความสำคัญ ในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็น รายบุคคล					
2.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลด้าน ความสามารถของ นักเรียนเป็นรายบุคคล					
3.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ในกระบวนการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็น รายบุคคล					
4.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้เครื่องมือใน การจัดเก็บ ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล อย่างหลากหลาย					
5.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ นักเรียนสำรวจและรู้จักตนเองดีขึ้น					
6.	ผู้บริหารสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนของครู					

ข้อ	การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
การคัดกรองนักเรียน						
7.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนเพื่อจัดกลุ่มนักเรียน					
8.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนอย่างเพียงพอในการคัดกรองนักเรียน					
9.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูคัดกรองนักเรียนจากแบบประเมินพฤติกรรม (S.D.Q.) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) และจากการเยี่ยมบ้าน					
10.	ผู้บริหารเห็นความสำคัญในความถูกต้องของผลการวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเพื่อจำแนกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา					
11.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียนเพื่อวางแผนร่วมกันในการช่วยเหลือนักเรียน					
12.	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการนำผลประเมินไปปรับปรุง แก้ไข พัฒนาช่วยเหลือนักเรียน					
การส่งเสริม และพัฒนานักเรียน						
13.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความพร้อมในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้เต็มตามศักยภาพ					
14.	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ					
15.	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ					
16.	ผู้บริหารส่งเสริมการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนานักเรียนอย่างหลากหลาย					
17.	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการประชุมของผู้ปกครองร่วมกับโรงเรียนเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน					
18.	ผู้บริหารกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรม					

ข้อ	การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
	ก่อนเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนไว้อย่างชัดเจน โดยให้ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม					
การป้องกัน และแก้ไขปัญหา						
19.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพิจารณาสาเหตุของ ปัญหาอย่าง ครบถ้วน					
20.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินการช่วยเหลือ นักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
21.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมในการดูแล อย่าง ใกล้ชิด					
22.	ผู้บริหารส่งเสริมความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องใน การแก้ไขปัญหา					
23.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการติดต่อสื่อสารกับ ผู้ปกครอง					
24.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีเวลาในการให้คำปรึกษา แก่ นักเรียนด้วยกิจกรรมซ่อมเสริม					
การส่งต่อนักเรียน						
25.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลที่ชัดเจนของ นักเรียนที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือ					
26.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการบันทึกข้อมูล การส่งต่อที่ชัดเจนและต่อเนื่อง					
27.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินการแก้ปัญหา ในเบื้องต้น ก่อนดำเนินการส่งต่อนักเรียน					
28.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการในการจูงใจ ให้ นักเรียนยินดีเข้ารับการช่วยเหลือจาก ผู้เชี่ยวชาญ					
29.	ผู้บริหารส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครู ในโรงเรียน เพื่อแก้ไขปัญหา นักเรียน					
30.	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการประสานระหว่าง ครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งต่อภายในและ ภายนอก					

ภาคผนวก ง
การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 21 ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

ข้อ ที่	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3		
การสร้างวิสัยทัศน์						
1.	ผู้บริหารเป็นผู้มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ที่ชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.	ผู้บริหารมีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.	ผู้บริหารเป็นผู้ฉลาดในการตัดสินใจ มีความสามารถในการบริหารงานตาม วิสัยทัศน์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.	ผู้บริหารสำรวจบริบท ความต้องการ ทั้งภายในและภายนอกของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5.	ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเอง	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
6.	ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้ครูเกิด ความคิดริเริ่มใหม่ ๆ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมกัน วิเคราะห์ความสอดคล้องความเป็นไปได้ ระหว่างวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายแผนงาน/ โครงการ/กิจกรรม	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
8.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำงานตามวิสัยทัศน์ และภารกิจของสถานศึกษา	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
9.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูคิดแก้ปัญหาอย่าง เป็นระบบและสร้างสรรค์	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
10.	ผู้บริหารค้นหาวิธีการใหม่ ๆ มาใช้เพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลใน การทำงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การเผยแพร่วิสัยทัศน์						
11.	ผู้บริหารสามารถขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ให้ครู ลงสู่การปฏิบัติ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12.	ผู้บริหารสามารถทำให้ครูเกิดความรู้สึกเชื่อถือ และเชื่อมั่นในงานที่ปฏิบัติ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13.	ผู้บริหารสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ ให้แก่ครู	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อ ที่	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3		
14.	ผู้บริหารกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในการปฏิบัติงานของครูได้อย่างชัดเจน	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
15.	ผู้บริหารส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
16.	ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจภายในในการ ปฏิบัติงานให้แก่ครู	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17.	ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูจัดการกับอุปสรรค ของตนเอง	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
18.	ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูได้ทดลองปฏิบัติงาน โครงการใหม่ ๆ ที่ท้าทายความสามารถ	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
19.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการสร้างเจตคติที่ดีใน การปฏิบัติงานอยู่เสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20.	ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูตั้งเป้าหมายใน การทำงานให้บรรลุผลสำเร็จอยู่เสมอ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
21.	ผู้บริหารนำนโยบายและวิสัยทัศน์ลงสู่ การปฏิบัติในสถานศึกษา	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
22.	ผู้บริหารสร้างความภาคภูมิใจร่วมกับครู ในการปฏิบัติงานที่บรรลุเป้าหมาย	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
23.	ผู้บริหารมีนโยบายและวิสัยทัศน์ที่สอดคล้อง กับการปฏิบัติงานตามโครงการ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำงานตามวิสัยทัศน์ และภารกิจของสถานศึกษา	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
25.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานด้วย ความตั้งใจและมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
26.	ผู้บริหารชี้แนะแนวทางและให้ข้อมูลที่เป็ ประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของครูใน สถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูได้แสดงความคิดเห็น ร่วมกัน ในการปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
28.	ผู้บริหารเสนอแนะกระบวนการปฏิบัติงานแก่ ครูอยู่เสมอ	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อ ที่	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3		
29.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความตั้งใจอย่างแน่ว แนในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองเพื่อบรรลุ ตามเป้าหมายที่ต้องการ การเป็นแบบอย่างที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
31.	ผู้บริหารมีความมั่นคงในการคิด การพูด และ การกระทำที่สอดคล้องกัน	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
32.	ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูในทุกด้าน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
33.	ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ตามกำหนดตารางเวลา และตรงต่อเวลาเสมอ	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
34.	ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
35.	ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของ ครูเป็นรายบุคคล	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
36.	ผู้บริหารปฏิบัติต่อครูโดยคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
37.	ผู้บริหารปฏิบัติต่อครูทุกคนอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
38.	ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สร้าง นวัตกรรมใหม่ ๆ โดยอาศัยเทคโนโลยีใน การพัฒนาการศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
39.	ผู้บริหารมีจิตบริการด้วยความเต็มใจ และ น้อมรับการปรับปรุงพัฒนา ให้เกิดความ ประทับใจ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
40.	ผู้บริหารอุทิศร่างกาย แรงใจ และเวลาเพื่อให้ เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานของ สถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 22 ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความเกี่ยวกับ ความคิดเห็นการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

ข้อ ที่	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3		
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1.	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน และให้ความสำคัญ ในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็น รายบุคคล	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
2.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลด้าน ความสามารถของ นักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจใน กระบวนการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็น รายบุคคล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้เครื่องมือใน การจัดเก็บ ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล อย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการจัดกิจกรรม ส่งเสริมให้ นักเรียนสำรวจและรู้จักตนเอง ดีขึ้น	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
6.	ผู้บริหารสนับสนุนและอำนวยความสะดวกใน การออก เยี่ยมบ้านนักเรียนของครู	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การคัดกรองนักเรียน						
7.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนเพื่อ จัดกลุ่มนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลพฤติกรรม นักเรียนอย่างเพียงพอในการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูคัดกรองนักเรียน จากแบบประเมินพฤติกรรม (S.D.Q.) แบบ ประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) และ จากการเยี่ยมบ้าน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อ ที่	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3		
10.	ผู้บริหารเห็นความสำคัญในความถูกต้องของผล การวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเพื่อจำแนกเป็น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียนเพื่อวางแผนร่วมกันในการช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12.	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการนำผลประเมินไปปรับปรุง แก้ไข พัฒนาช่วยเหลือนักเรียน การส่งเสริม และพัฒนานักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความพร้อมในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้เต็มตามศักยภาพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14.	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อ ช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15.	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16.	ผู้บริหารส่งเสริมการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนานักเรียนอย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17.	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการประชุมของผู้ปกครอง ร่วมกับโรงเรียนเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18.	ผู้บริหารกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมก่อนเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนไว้อย่างชัดเจน โดยให้ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม การป้องกัน และแก้ไขปัญหา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพิจารณาสาเหตุของปัญหาอย่าง ครบถ้วน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อ ที่	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3		
21.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมในการดูแล อย่างใกล้ชิด	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22.	ผู้บริหารส่งเสริมความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการติดต่อสื่อสารกับ ผู้ปกครอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีเวลาในการให้ คำปรึกษาแก่ นักเรียนด้วยกิจกรรมซ่อมเสริม การส่งต่อนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลที่ชัดเจนของ นักเรียนที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการบันทึกข้อมูล การส่งต่อที่ชัดเจนและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินการแก้ปัญหา ในเบื้องต้น ก่อนดำเนินการส่งต่อนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการในการจูงใจให้ นักเรียนยินดีเข้ารับการช่วยเหลือจาก ผู้เชี่ยวชาญ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29.	ผู้บริหารส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครู ในโรงเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาให้นักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30.	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการประสานระหว่าง ครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งต่อภายในและ ภายนอก	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 23 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

รายการ	N	ค่าความเชื่อมั่น
ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	30	0.97
บริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	30	0.98
รวมทั้งฉบับ	30	0.97

